Ազգ
Azg
5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2007 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 160 (3812)

«Եթե պատերազմ եք հայտարարում Դիարբեքիրի դեմ, ապա մենք պատերազմից չենք փախչի»

Այս հայտարարությամբ թուրքական պետությանը մարտահրավեր է նետում քուրդ քաղաքապետ Բայդեմիրը

Երեկ Մեջլիսում ելույթ ունենալով «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության պատգամավորների առջեւ, վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը հերքել է Դիարբեքիրի քաղաքապետ, քրդական «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության ներկայացուցիչ Օսման Բայդեմիրի պնդումները, թե թուրքական կառավարությունը վերջին 4,5 տարում չի նպաստել իրենց պատրաստած ոչ մի նախագծի իրականացմանը: Բայդեմիրն ավելացրել է. «Դիարբեքիրի նկատմամբ խտրականություն են անում եւ վարչապետը, եւ նախարարները: Եթե նրանք Դիարբեքիրի դեմ բացահայտ պատերազմ են հայտարարում, ապա մենք պատրաստ ենք դրան, այստեղ ենք եւ պատերազմից չենք փախչի: Դիարբեքիրն ամրոց է, մինչեւ օրս շատերն են ցանկացել նրա անկումը, սակայն քաղաքը չի ընկնելու»:

Տես էջ 8

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Հետարձակուրդային խորհրդարան

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների նիստերում այս շաբաթ սկսվել եւ երեկ էլ շարունակվում էին 2006 թվականի «ՀՀ պետբյուջեի մասին» օրենքի կատարման հաշվետվություններն ըստ ուղղությունների: Արձակուրդից վերադարձած մեր խորհրդարանականները կամաց-կամաց փորձում են գալ աշխատանքային վիճակի, մշտապես սթափ ու «ֆորմի» մեջ նախարարներին (զեկուցողներին) եւ ՀՀ նախագահի, Ազգային ժողովի, կառավարության եւ իշխանական մյուս կառույցների աշխատակազմերի ղեկավարներին ուղղել հարկավոր հարցերը: Ճիշտ է, հարցերից շատերը դեռեւս ըստ էության չեն ստացվում, սակայն կատարողականի քննարկումները լավ վարժանք են, որպեսզի մեր խորհրդարանականները վերջնականապես «հետ գան» քնած վիճակից եւ չորրորդ գումարման նիստերին գան լիարժեք աշխատելու ցանկությամբ: Մեր խնդիրը չհամարելով ներկայացնել բյուջեի կատարման ողջ ընթացքը, որը լիագումար նիստերին քննարկվելու է, ներկայացնենք երեկվա խորհրդարանական օրից մի քանի հետաքրքրական պահ:

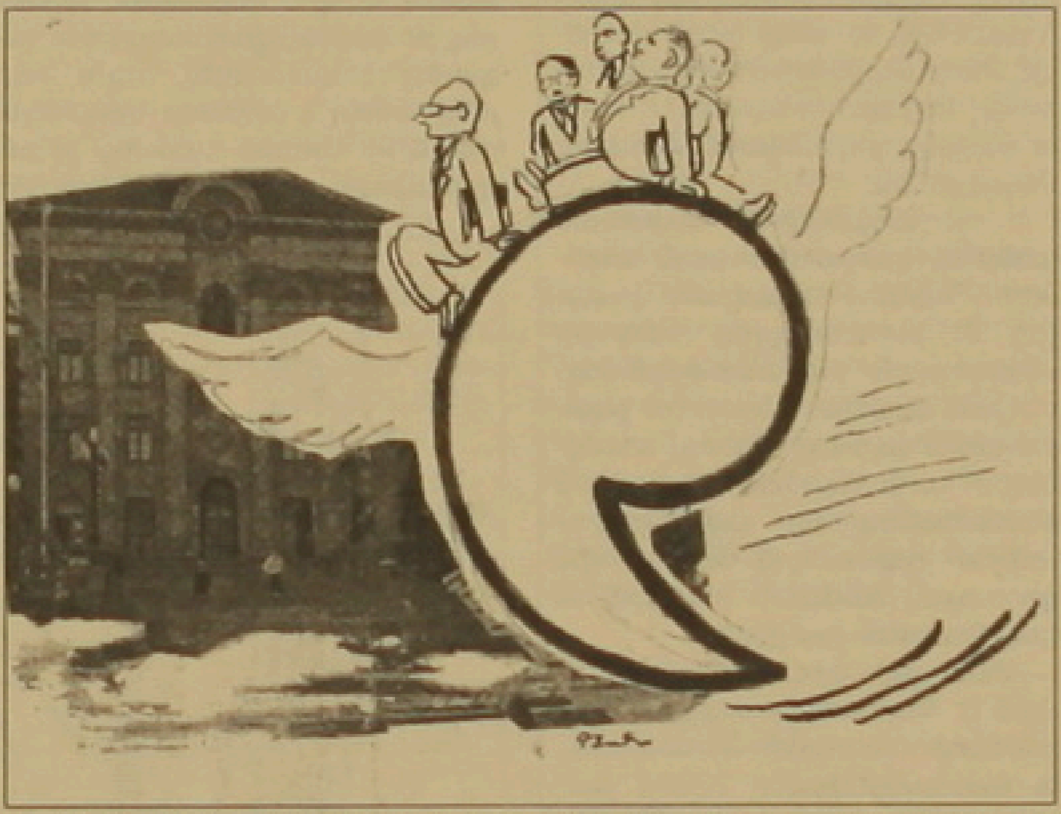

Տես էջ 3

ՀԱՄԱՌՈՏ

Այնուամենայնիվ հանդիպեցին

Արտգործնախարարությունից հաղորդում են, որ Բրյուսելում Վարդան Օսկանյանը հանդիպում է ունեցել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներ Բեռնար Ֆասիեի եւ Յուրի Մերզլյակովի հետ: Նախնական համաձայնություն է ձեռք բերվել, որ համանախագահները տարածաշրջան կայցելեն սեպտեմբերի 15-17-ը:

Հանդիպում ՄԱԿ-ում

Ամերիկայի հայկական համագումարի պատվիրակությունը, գործադիր տնօրեն Բրայեն Արդունիի ղեկավարությամբ, հանդիպել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Կիյո Ակասակիի հետ: Վերջինս նշել է, որ տպավորված է Հայաստանում տնտեսական եւ սոցիալական բնագավառում վերջին տարիներին նկատվող զարգացումներից:

Կխանգարենք

Ըստ «Նովոստի-Ադրբեջան» գործակալության, Ղարաբաղի ազատագրման կազմակերպության ղեկավար Ակիֆ Նաղին սպառնացել է թույլ չտալ Հայաստանի ներքին գործերի նախարարի այցը Բաքու: Վերջինս այնտեղ է ժամանելու ԱՊՀ երկրների ներքին գործերի նախարարների խորհրդի նիստին մասնակցելու համար: Բողոքավորները ցանկանում են հանրահավաք կազմակերպել օդանավակայանում՝ թույլ չտալու համար նախարարի մուտքը քաղաք:

Ինքնաթիռ Թարիվերդիեւի անունով

Ռուսական «ԿԴ Ավիա» ավիաընկերությունն իր նոր «Բոինգ-737-300» ինքնաթիռը կոչել է հայազգի հայտնի կոմպոզիտոր Միքայել Թարիվերդիեւի անունով: Պաշտոնական այդ արարողությանը ներկա են եղել Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպան Արմեն Սմբատյանը եւ Կալինինգրադի նահանգապետ Միխայիլ Բոոսը: Արարողությանը ներկա է եղել նաեւ Միքայել Թարիվերդիեւի այրին՝ Վերա Թարիվերդիեւան:

Անձեռնմխելիությունը վերացրին

Ուկրաինայի խորհրդարանը՝ Գերագույն ռադան վերացրել է նախագահի, դատավորների եւ պատգամավորների անձեռնմխելիությունը: Նոր օրինագիծը ուղարկվել է Սահմանադրական դատարան: Նախագահ Յուշչենկոն օրենքի ընդունումը համարել է անօրինական:

Անձեռնմխելիությունը չօգնեց

Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը պահանջել է անմիջապես ազատ արձակել երկու ռուս խաղաղապահներին, որոնց Վրաստանի դատարանը դատապարտել է 2 ամսվա բանտարկության: Ռուսական կողմը պնդում է, որ այդպիսով Վրաստանը խախտել է միջազգային մի շարք օրենքներ, որոնք անձեռնմխելիություն են պահովում խաղաղապահների համար:

Մահավճիռը ի կատար կածվի

Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնի զարմիկը՝ Ալի Հասան ալ Մաջիդը, որը հայտնի է որպես «Քիմիական Ալի», մահապատժի կենթարկվի: Նա մահապատժի է դատապարտվել 1987-1988 թվականներին Իրաքում քուրդ ապստամբների դեմ պայքարի անվան տակ տեղի բնակչության դեմ քիմիական զենք օգտագործելու համար:

1 տարի պայմանական՝ 71 մարդու սպանության համար

Շվեյցարական Բյուլախ քաղաքի դատարանը 1 տարվա պայմանական ազատազրկման է դատապարտել «Սկայգայդ» ավիաընկերության 4 դիսպետչերներին, որոնք մեղավոր են ճանաչվել 2002-ին տեղի ունեցած ավիավթարի համար: Հիշեցնենք, որ այդ աղետի հետեւանքով զոհվել էր 71 մարդ, այդ թվում՝ 45 երեխա:

Ալիեւն այս անգամ խուսափո՞ւմ է ուղղակի ռազմական լուծումից խոսել

«Եթե Ադրբեջանը մինչ օրս չի սկսել իր ագրեսիվ հայտարարությունների իրագործումը, այսուհետեւ էլ չի սկսի, քանի որ գիտի՝ մեր բանակը մարտունակ է, գիտի մեր բանակի հնարավորությունները: Եթե նման հարց առաջանա, մեր բանակն ի զորու է լուծել իր խնդիրները», սեպտեմբերի 3-ին հայտարարեց ՀՀ պաշտպանության նախարար **Միքայել Հարությունյանը**:

Այսօրինակ հայտարարություններն անպատասխան չեն թողնում Ադրբեջանի պաշտոնյաները, սակայն ավելի հաճախ ադրբեջանական կողմը համապատասխանություն չի պահպանում՝ թերեւս դիտավորությամբ: Ադրբեջանցի փախստականների խնդիրների քննարկման նիստում նախագահ **Իլհամ Ալիեւի** հայտարարությունն ավելի շուտ պատասխան է՝ դարձյալ ներքին լսարանին սեփական «կարողությունների» հավաստմամբ:

«Լեռնային Ղարաբաղին երբեք անկախություն չի տրամադրվի», ադրբեջանական լրատվամիջոցների տեղեկացմամբ, հայտարարել է Ալիեւ կրտսերը: Բնականաբար, Իլհամ Ալիեւը չի մոռացել նշել, թե ղարաբաղյան խնդիրը «կլուծվի Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության շրջանակներում, փախստականների եւ բռնի տեղահանվածների իրավունքների ապահովմամբ»:

Մոռանալով, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունն այլեւս որեւէ մեկի թույլտվության կարիք չունի անկախություն ունենալու համար, քանի որ դա արդեն փաստ է, Ադրբեջանի նախագահը հայտարարել է, թե իր երկիրը մնում է հակամարտության խաղաղ կարգավորման հետեւում:

Այդուհանդերձ, «... եթե ղարաբաղյան հակամարտությունը չկարգավորվի խաղաղ ճանապարհով, ապա պաշտոնական Բաքուն կարող է այդ խնդրի լուծման այլ տարբերակների անցնել: Մենք ունակ ենք ազատելու մեր տարածքները ամեն ճանապարհով», հայտարարել է Ալիեւը՝ ակնհայտորեն խուսափելով օգտագործել «ռազմական ճանապարհով» լուծելու բարձրագոչ արտահայտությունը: Ավելին, Ալիեւն այս անգամ կարծես անհրաժեշտ չի համարել խոսել ադրբեջանական բանակի «մարտունակության» մասին՝ անհասկանալի թողնելով հակամարտության կարգավորման խաղաղ տարբերակների ինչպիսին լինելը:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱՅՍՕՐ

Այսօր, ժամը 9:30-ին «Գոլդեն փալաս» հյուրանոցում տեղի կունենա «Գործողություններ մարդկանց թրաֆիքինգի դեմ. կանխարգելումը, պաշտպանությունը եւ դատական հետապնդմանն ուղղված միջոցառումները» թեմայով տարածաշրջանային գիտաժողով:

Ժամը 11:30-ին «Արմենպրեսի» սրահում գրող, հրապարակախոս Բակուր Կարապետյանը մամուլի ասուլիս կտա էլեկտրոնային նորաբաց թանգարանի վերաբերյալ:

Ժամը 11:00-ին «Հայացք» ակումբում տեղի կունենա Գրիշա Բաղիյանի եւ Լեւոն Գրիգորյանի ասուլիսը՝ «Խոզերի աֆրիկյան ժանտախտի վերահսկելիությունը Հայաստանում» թեմայով:

«Փաստարկ» ակումբի հյուրը կլինի Վազգեն Մանուկյանը: Ասուլիսը՝ ժամը 12:00-ին:

Ժամը 15:00-ին Սլավոնական համալսարանում տեղի կունենա ՀՀ ԳԱ ակադեմիկոս Սերգեյ Համբարձումյանին Ռուսաստանի Բարեկամության շքանշանով պարգեւատրելու արարողությունը:

Նույն ժամին «Հայելի» ակումբում կհանդիպեն Աղասի Ենոքյանը եւ Արմեն Աշոտյանը:

Երեւանում է Դելիի գլխավոր նախարարը

Երեկ օրով Երեւան է այցելել Դելիի գլխավոր նախարար Շեյլա Դիքշիթը: Նրա այցը տեղի է ունենում նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի 2003-ին Հնդկաստան կատարած այցի ժամանակ ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն եւ Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանի հրավերով: Երեւանի քաղաքապետարանում երեկ տեղի ունեցած հանդիպումից հետո Շեյլա Դիքշիթն ու Երվանդ Զախարյանը պատասխանեցին լրագրողների հարցերին:

Կարեւորելով Դելիի գլխավոր նախարարի այցը Հայաստան, Երվանդ Զախարյանը տեղեկացրեց, որ տեղի ունեցած բանակցություններում փոխշահավետ համագործակցության հնարավորություններ են գտնվել տեղական ինքնակառավարման, գիտության, կրթության եւ տնտեսության տարբեր ոլորտներում: Նա նշեց, որ ներկայումս Հայաստանի եւ Հնդկաստանի միջեւ ապրանքաշրջանառությունը կազմում է 10 մլն դոլար եւ այդ ծավալն ավելացնելու հնարավորություններ կան: Մասնավորապես, Երվանդ Զախարյանը համագործակցության համար հեռանկարային համարեց գյուղմթերքների վերամշակման ոլորտը, իսկ Շեյլա Դիքշիթը դրան հավելեց տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտը: Կողմերը համաձայնել են առաջիկայում երկու քաղաքների բարեկամական կապերի հաստատման մասին փոխըմբռնման հուշագիր ստորագրել:

Ա. Մ.

Տարածաշրջանում Հայաստանը հետ է մնում հարեւաններից

Մազութի պատմությունն ու Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը՝ «քանավեճի» առարկա

Հայ քաղաքական այրերին հետեւելիս գրեթե միշտ կարելի է ամենայն հանգստությամբ եւ առանց խղճի խայթի եզրակացնել, որ բացի սեփական իմաստավոր ու անիմաստ տեսակետները պաշտպանելուց, այլ բանի ընդունակ չեն: Ավելին, բանավեճ ասվածը քաղաքական ասպարեզում ավելի շուտ փոխադարձ հիմնավորված կամ անհիմն մեղադրանքներ են, քան հակառակ տեսակետը ոչնչացնող փաստեր, ապացույցներ: Եվ որ առավել կարեւոր է, քաղաքական դաշտի մեր խաղացողները մի քանի զարում բոլորածներին բնորոշ պահվածք են նախընտրում, այլ ոչ լրջմիտ մոտեցումներ:

Հայաստանը առաջ գնալու, զարգանալու հնարավորություններ ունի, եւ դա կախված է քաղաքական դաշտից, ժողովրդավարական ճանապարհով ընթանալուց: Եվ այդ ամենում շրջափակումն անհաղթահարելի պատնեշ չէ: «Հայելի» ակումբում Հայաստանի նախկին վարչապետներից **Հրանտ Բագրատյանի** հետ հանդիպմանը նշեց ԱԺ նախկին պատգամավորներից ԱԺԿ նախագահ **Շավարշ Քոչարյանը**:

Ըստ նրա, Ռուսաստանի հետ մեր հարաբերությունները եղել են զգացմունքային, հավերժական բարեկամի որակումներով: Այժմ, ըստ Քոչարյանի, հիասթափության պահն է, մինչդեռ Հայաստանը պետք է պրագմատիկ քաղաքականություն վարի Ռուսաստանի հետ: Միեւնույն ժամանակ, Քոչարյանը չմանրամասնեց պրագմատիկ քաղաքականության ինչպիսին լինելը:

Թերեւս ավելի շուտ ակումբ հրավիրված մյուս հյուրի՝ Հայաստանի նախկին վարչապետի անվան հետ մազութային պատմության համատեքստում Շավարշ Քոչարյանը հիշատակեց նաեւ էներգետիկ հարցերը՝ նոր ատոմակայանի կառուցման շուտափույթ անհրաժեշտությունից մինչեւ էներգետիկ կախվածության վերացումը: Ռազմավարական նշանակության եւս մեկ՝ երկաթուղային կապի առնչությամբ եւ հայաստանյան քաղաքականությունը մեծապես զիջում է թեկուզ հարեւան Վրաստանին, որը, Քոչարյանի նախընտրելի բառով որակված, պրագմատիկ քաղաքականություն է իրականացնում:

«Ազատություն» կուսակցության նախագահ Հրանտ Բագրատյանն իր խոսքը սկսեց սեփական «տնտեսության» արդյունքների մոտակա շնորհանդեսի վկայությամբ՝ որոշակի թվաշարք ներկայացնելով որպես Հայաստանի, Վրաստանի, Թուրքիայի, Իրանի եւ Ադրբեջանի տնտեսական որոշ ցուցանիշների համեմատության արդյունք: Ինչպես, Բագրատյանի հաշվարկներով ու տրամաբանությամբ, նաեւ իր իսկ մատուցմամբ, ստացվում է, որ 1995 թվականին մենք որոշ ցուցանիշներով մոտ էինք Թուրքիային եւ Իրանին այն ժամանակ, երբ ներկա դրությամբ ապացուցվում է Բագրատյանի վարչապետության ժամանակների քաղաքականության ճիշտ լինելը:

Ադրբեջանի առնչությամբ Բագրատյանն այն կարծիքին է, որ այդ երկրում բնավ էլ միայն նավթը չէ որոշակին: Բացի այդ, հումքային հնարավորությունների հաշվին ձեռք բերված միջոցները եւս կարող են օգտագործվել ի զարգացումն երկրի, ինչը, Բագրատյանի վկայությամբ, ցուցադրել են արաբական մի քանի երկրներ: Ամեն դեպքում, Բագրատյանը նշեց, թե ինտերնետի օգտագործմամբ, նաեւ 1000 հոգուն ընկնող բջջայինների թվով Հայաստանը հիշատակված երկրների շարքում վերջինն է:

Տեսական մոտեցումից զուրկ ու իսկապես պրագմատիկ հնչեցին հրավիրյալների հաջորդ մտքերը, ավելի ճիշտ՝ մեղադրանքները: Մասնավորապես, հանդիպումն անմասն չմնաց 1992-95 թթ. բնութագրական դարձած մազութի պատմությունից, որի հիշատակումը նախապես արեց Հրանտ Բագրատյանը: Շավարշ Քոչարյանն էլ արձագանքեց, թե գողը պետք է պատժվի: Բագրատյանի պատասխանն առավել քան զավեշտական էր, քանի որ վերջինս գող անվանեց Շավարշ Քոչարյանին:

Ի պաշտպանություն սեփական անձի եւ վարչապետության տարիների, Հրանտ Բագրատյանը չալարեց ու խորասուզվեց մազութի «չգողության» բացատրության մեջ՝ բացարձակապես հնարավոր թվային արտահայտություններով հրամցնելով արդարացման սեփական տրամաբանությունը՝ ակնհայտ կուրություն դրսեւորելով մազութային գողության տարիների խավարի ու ցրտի փաստերի հանդեպ:

Վիճարկելի մյուս թեման առնչվում էր Հայաստանի առաջին նախագահի հնարավոր վերադարձին եւ մասնակցությանը 2008-ի նախագահական ընտրություններին: Քոչարյանը մտահոգություն հայտնեց, թե Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերադարձի դեպքում ինչ է վերջինս անելու, բացի Լեռնային Ղարաբաղը հանձնելուց: Բագրատյանը ասվածը որակեց խառնակչություն, միեւնույն ժամանակ փաստելով սեփական անտեղյակությունը Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունն առաջ քաշելու առնչությամբ:

Առավել հետաքրքրական է, որ Շավարշ Քոչարյանի տրամաբանությամբ, Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը Սերժ Սարգսյանի համար ուղղակի գյուտ կլինի, քանի որ Տեր-Պետրոսյանի եւ Սարգսյանի համադրության պարագայում նախընտրելի կհամարեն Հայաստանի ներկայիս վարչապետին:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ռուս աղջիկներին «ներկրեցին» պոռնկության համար

ՀՀ գլխավոր դատախազության ճնշական վարչության մարդկանց առեւտրի եւ անօրինական միգրացիայի դեմ պայքարի բաժնում ավարտվել է ՀՀ-ում ռուս աղջիկների պոռնկությամբ զբաղվելուն նպաստելու դեպքի առթիվ հարուցված քրեական գործի նախաքննությունը: Պարզվել է, որ ՀՀ քաղաքացի Ի. Մկրտչյանը 2006-ին ծանոթացել ու մտերիմ հարաբերություններ է հաստատել Հայաստանում ժամանակավորապես բնակվող ՌԴ քաղաքացի Ե. Կանաեւայի հետ, որը շուրջ երկու տարի առաջ պոռնկությամբ զբաղվելու համար եկել է Հայաստան: Նկատելով, որ մարմնավաճառությամբ լավ կարելի է վաստակել, երկու տարի անց որոշել է անձամբ կազմակերպել ՌԴ-ի Սոչա քաղաքից իր հավաքագրած ռուս աղջիկների փոխադրումը Հայաստան Ի. Մկրտչյանի աջակցությամբ եւ համատեղ շահույթ վաստակելու ակնկալիքով: Սակայն 2007-ի հուլիսին «Զվարթնոց» օդանավակայանից ռուս աղջիկները բերման են ենթարկվել: Հայտնաբերվել է նաեւ ժամանակավոր կացարան-որջը, որտեղ մինչ այդ ապրել են ռուս մարմնավաճառները: Ձեռք բերված ապացույցներով Ի. Մկրտչյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 262-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով եւ գործն ուղարկվել է դատարան: Իսկ ՌԴ քաղաքացի Ե. Կանաեւայի մասով գործն անջատվել է սահմանված կարգով ՌԴ գլխավոր դատախազություն ուղարկելու եւ քրեական հետապնդում իրականացնելու համար:

Մ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

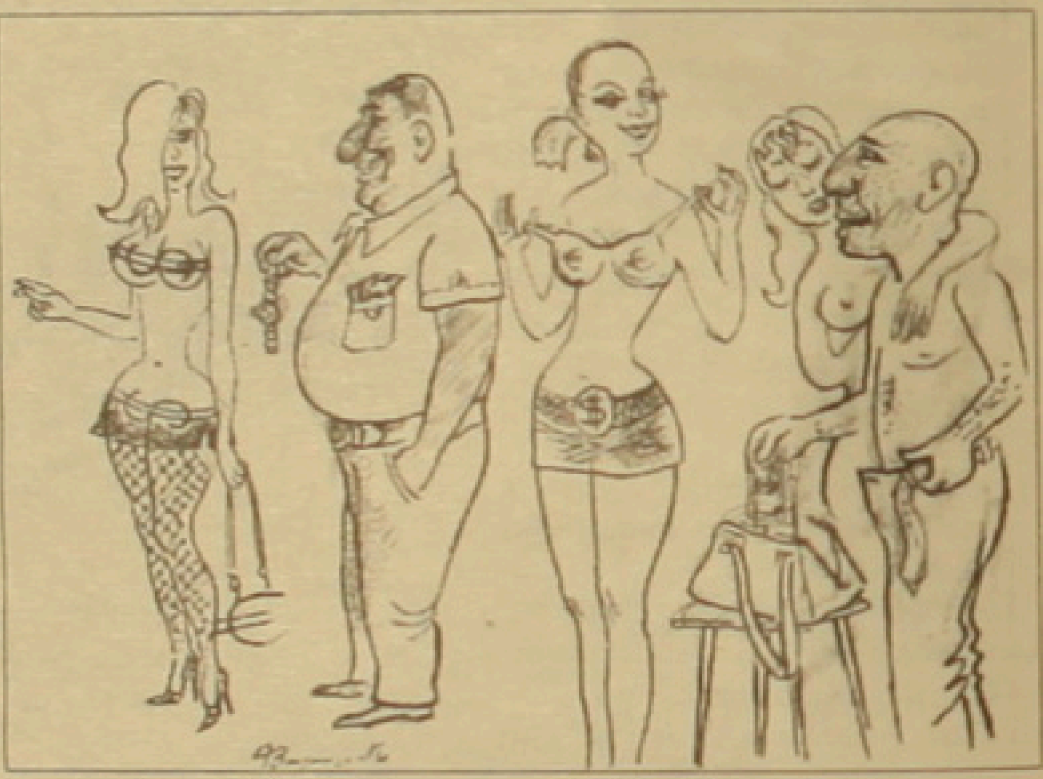

Էջմիածնում ութ միայնակ ծերեր գտել են իրենց ապաստանը

Էջմիածին քաղաքի Զվարթնոց թաղամասում կառուցված ծերանոցում երկար տարիներ ապաստան են գտել 8 միայնակ եւ անօթեւան ծերեր: Միայնակ եւ անապաստան ծերերի այդ կացարանը կառուցվել է Գերմանիայի ժողովրդի նվիրատվության շնորհիվ: Այստեղի ծերերն ապրում են հիմնականում թոշակով ու երբեմն ստանում բուժօգնություն կամ էլ դրամական աջակցություն քաղաքապետարանից: Ծերանոցի բնակիչների կյանքի պատմությունը տխուր է ու միանման: Ալլա տատն, օրինակ, ծնունդով Կիրովաբադից է: Հայաստան է եկել 1988-ին: Հիշում է, որ հինգ գիշեր անցկացրել է օդանավակայանում՝ սովից, ցրտից ու անորոշությունից լաց էր լինում: Սկզբում նրան տարել են Գյումրի, հետո հայտնվել է Էջմիածնի ծերանոցում: «Ոչ եկող ունեմ, ո՛չ գնացող: Ապրում եմ մենակ, միակ ուրախությունս, մխիթարանքս աղջիկն է, որ տարիներ առաջ քույրս որդին է նվիրել»:

Հիմա քրոջ ընտանիքն ապրում է ուրիշ քաղաքում, հարազատներին հազվադեպ է տեսնում: Ալլա տատը սննդից չի դժգոհում: Ասում է՝ ինչ պատահում է, այն էլ ուտում եմ: «Լինում է առանց հաց, բայց ոչինչ, ուզում եմ, որ ապրեմ»:

80-ամյա Արփենիկ տատը ծերանոցի հնաբնակներից է: Բախվում ադրբեջանցիները վառել են նրանց տունը , ընտանիքի շատ անդամների մեջ զոհվել է միակ որդին: Արդեն 16 տարի Արփենիկ տատն ապրում է ծերանոցում: Նրա միակ ուրախությունը թոռներն են, նրանք էլ հիմնական աշխատանք չունեն: «Ինչ-որ տեղ ժամանակավոր աշխատում են, էն էլ աշխատավարձը մեկ տալիս են, մեկ չեն տալիս: Ստիպված եմ թոշակիցս նրանց գումար ուղարկում, իմ ստացածն էլ հեչ բան է», դժգոհում է նա:

Ծերանոցի բնակիչների հիմնական դժգոհությունը էլեկտրաէներգիայի վարձն է ու տեղում բժշկի բացակայությունը: Նրանց միակ խնամողը տեղի բուժքույրն է:

Տարիների ընթացքում այդ կանանցից շատերը ընկերացել են, մտերմացել, դարձել ընտանիք: Հաճախ զրուցում են, դժգոհում ու հիշում անցյալի իրադարձությունները:

Ալլա տատն ասում է, որ առանց հարեւանի շատ դժվար կլիներ ապրել, «բայց հարեւանն ի՞նչ կարող է անել, եթե մոտդ հարազատ, արտացոլ մեկը չունես: Հարեւանն էլ քեզ պես մենակ է ու լքված: Ծերանոցի բնակիչներն ապրուստից չեն դժգոհում: «Ապրում ենք՝ մի օր լավ, մի օր վատ»: Գոհ են, որ գոնե տանիք ունեն՝ ցրտից պաշտպանվում են, կարողանում են տաք կերակուր ուտել: Ապրում են անցյալի հուշերով, բայց կարոտ են ընտանիքի ջերմության ու հոգատարության:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԶ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ 529353

Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Գթասիրտ լինենք կենդանիների նկատմամբ

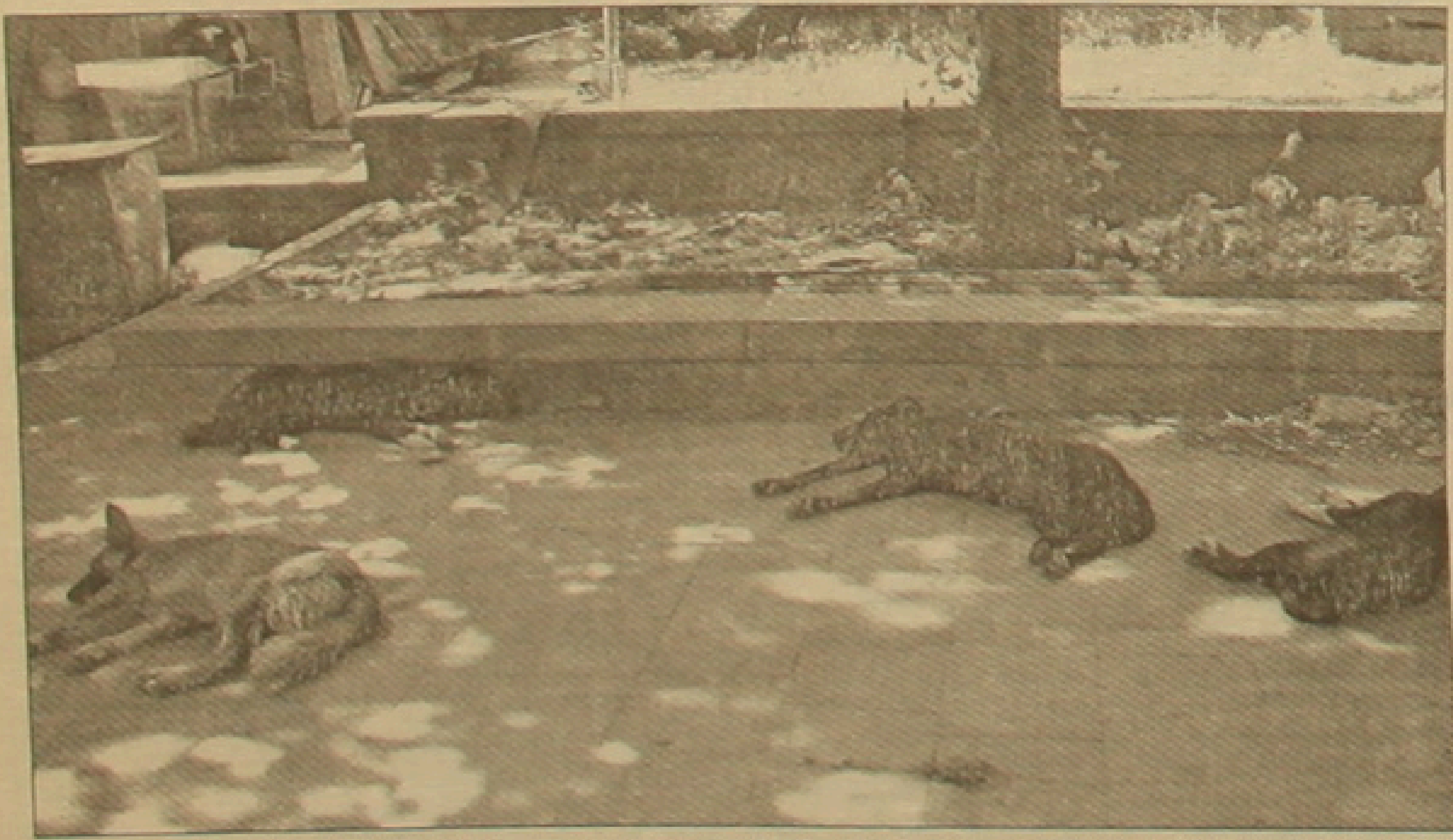

Մեկ ամիս է Նոր Նորք համայնքի Ա. Հովհաննիսյան փողոցի 6, 8 շենքերի բակում ամբողջ գիշեր 10 եւ ավելի շներ թափառում են ակնհայտ հիվանդ վիճակով, քոսոտված: Իսկ ո՞ւր են այն երկու կազմակերպությունները, որոնք գրանտներ են շահել թափառող շներին պատսպարելու եւ համապատասխան օգնություն ցուցաբերելու նախանձախնդրությամբ: Հաջորդ թող մութը ընկնելուց հետո գան նստած բակը ու տեսնեն, թե բնակիչները ինչպիսի ահ ու սարսափով են շենքերին մոտենում: Իսկ երեխաները ցերեկը կերակրում են շներին: Աղբարկղերում սնունդ փնտրող շներին ընկերացել են կատուներն ու կրծողները: Իսկ թե ինչ վարակ կարող է փոխանցվել մեր երեխաներին ու մեզ, որ թափառող շներին սիրում ենք, խղճում, կերակրում, պարզ չէ: Ինչո՞ւ չեն բուժում նրանց: Ինչո՞ւ աղբարկղերը կամ դրանց հարող տարածքները չեն վարակազերծվում, ինչո՞ւ աղբակույտերը օր-օրի ավելանում են ու մեր քաղաքը դարձել է «աղբաքաղաք»: Ցույց տվեք մեկ համայնք, որտեղ աղբահանությունը գոնե 50 տոկոսով իրականացվում է, կամ էլ աղբասար մեքենայի հեռանալուց հետո շրջակայքում աղբ չի մնում: Փոխարենը աղբի վարձը թանկացնում են, իսկ աղբն էլի իր տեղում է մնում ամիսներով:

Հարգարժան պաշտոնյաներ, գեթ մի քիչ պատասխանատվություն ցուցաբերեք մեր երկրի նկատմամբ ու մեկ-մեկ էլ ձեր մեքենաներից դուրս նայեք, հանեք գունավոր ակնոցները եւ աշխատեք, որ նկարում հայտնված կենդանիների նման դուք էլ մի օր չհայտնվեք փողոցում...

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմը կաշխատի բավարար մակարդակով

Թե նախորդ տարի ՀՀ քանի քաղաքացու ոտնահարված իրավունքներն են վերականգնվել, չհրապարակվեց, բայց ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ նախորդ տարի 6500 քաղաքացի է դիմել: Աճել է ոչ միայն այդ ինստիտուտին դիմող անձանց թիվը, այլեւ հաստիքները՝ 7-ով, եւ պետբյուջեից հատկացված գումարը: 2006 թվականին 130,3 մլն դրամ հատկացվել է հիմնարկի պահպանման համար, դրամավարկային ծախսը կազմել է 126,1 մլն դրամ, տնտեսումը՝ 4,1 մլն դրամ: Բյուջեի կատարումն էլ 96 տոկոս է:

Այսօր մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմը ապահովված է անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներով, տեխնիկական զինվածությունը հանրապետությունում լավագույններից մեկն է եւ այդ տեսանկյունից աշխատանքում խոչընդոտ չունի: Աշխատավարձերն էլ հայկական իրականությանն ու հնարավորություններին համապատասխան են: Այս մասին փաստեց ինքը՝ ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան **Արմեն Հարությունյանը** նախորդ տարվա ՀՀ պետական բյուջեի կատարման հաշվետվությունը Ազգային ժողովում ներկայացնելիս: Տեխնիկական զինվածության առումով իդեալը մեզ՞ կլինենք, ըստ Արմեն Հարությունյանի, բայց աշխատակազմի առումով մտահոգություն կա, որ երկրի ողջ պետական ապարատի խնդիրն է. «Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմն էլ լուսնից չի իջել եւ ՀՀ պետական մարմին է, աշխատավարձերն էլ չեն տարբերվում մյուս պետական մարմիններում եղածներից: Մեր բարձրակարգ երեք փորձագետներ այս տարի գնացել են՝ մեկը՝ Բելգիա, երկուսը՝ Միացյալ Նահանգներ: Միջազգային ասպարեզում մրցունակ մասնագետներին պահել չենք կարողանում»:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմն այլեւս վարձակալված շենքում չի աշխատի, քանի որ նոր շենքի վերանորոգման համար հատկացվել է 50 մլն դրամ եւ գործընթացը, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար **Վարդան Խաչատրյանի** տեղեկացմամբ, շարունակական է լինելու:

Ի դեպ, ավելացված հաստիքներում մեկը զինված ուժերի կցվածով մարդու իրավունքների պաշտպանի խորհրդականինն է: Իսկ ծախսերի տնտեսումը 2006 թվականի տարեսկզբին աշխատակազմի հարկադիր պարապուրդի շնորհիվ է եղել: Պարապուրդի պատճառն էլ նախկին օմբուդսմենի հեռացումից հետո նոր նշանակումը եղավ փետրվար ամսին, մինչդեռ հունվարն էլ աշխատանքային պետք է լիներ:

Արմեն Հարությունյանի հավաստմամբ՝ ներկայացված բյուջեի հատկացման դեպքում մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմը կկարողանա իր գործառույթները բավարար մակարդակով իրականացնել: Խնդիրների մասին ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանը կխոսի տարեկան զեկույցը խորհրդարանում ներկայացնելիս:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԳՅՈՒՄՐԻՈՒՄ

Գյուղատնտեսները քննարկում են Հայաստանում արտադրվող միակ պարարտանյութի արդյունավետությունը

«Պարարտ» ընկերությունը երկարատեւ ջանքերից, հայաստանյան գիտնականների փորձարկումներից հետո ստեղծել է ցեոկարբոնֆոս պարարտանյութը, որը փորձնական օգտագործման նպատակով արդեն մեկ տարի հայտնվել է գյուղատնտեսության մեջ: Տավուշի մարզի Այրում ավանում ընկերությունն արդեն կառուցել է պարարտանյութն արտադրող գործարան, որը, ընկերության նախագահ **Հայրապետ Ղալփյանի** տեղեկացմամբ, տարեկան կարող է արտադրել 20-25 հազար տոննա ցեոկարբոնֆոս պարարտանյութ: Բույսերի, բերքի աճի համար անհրաժեշտ այս պարարտանյութը համալիր պարարտանյութ է եւ կազմված է շուրջ 11 միկրոտարրերից: Ընկերությունում ասում են, թե ճիշտ ագրոտեխնիկայով կիրառելիս արդյունավետությունը մինչեւ 25 տոկոսով ավելի բարձր է լինում, քան երբ բույսերի պարարտացման համար օգտագործվում են ամոնիումական սելիտրա եւ սուպերֆոսֆատ:

Գյումրիում երեկ հավաքվել էին հանրապետության տարբեր մարզերի եւ համայնքների ֆերմերներ, ովքեր արդեն օգտագործել են պարարտանյութը, եւ քննարկում էին պարարտանյութի արդյունավետության աստիճանը, մատչելիությունն ու այլ հարցեր: Ցեոկարբոնֆոս պարարտանյութից Արագածոտնի մարզի Կարբի գյուղի խոշոր ֆերմերային տնտեսության ղեկավար **Արսեն Օհանյանը** բավական գոհ է: Նրա խոսքով, երբ ծառերի պարարտացման համար գոմաղբի օգտագործումից հետո այս պարարտանյութն է օգտագործել, տարբերությունը բավական մեծ է եղել: Ֆերմերային տնտեսության ղեկավարն ու իր եղբայրը 2 հա տարածքում բերք են ցանել, ինքն օգտագործել է ցեոկարբոնֆոս պարարտանյութը, եղբայրը՝ ոչ: Իր բերքն ավելի լավ է եղել: Հայաստանում արտադրվող միակ պարարտանյութից գոհ ղեկավարն այլ խնդիր է բարձրացնում: Նրա խոսքով, նոր տեսակների տնկարաններ հիմնելու համար պատվաստանյութերի ձեռքբերման խնդիր կա. «Օրինակ, այս խնձորները, որ հիմա աճեցնում ենք, շատ երկրներում արդեն 30 տարուց ավելի չկան, իսկ մեզ մոտ նոր պատվաստանյութերի բացակայության պատճառով նոր տեսակներ չենք կարողանում աճեցնել»:

Արսեն Օհանյանը տրտնջել է պետության վերաբերմունքից: Արայի լեռան հարավային լանջին ֆերմերային տնտեսության ղեկավարը ցանկանում է 25 հա խնձորի այգի հիմնել, բայց ո՛չ կառավարությունը, ո՛չ էլ «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագրի պատասխանատուները չեն ցանկանում օգնել: Ֆերմերային տնտեսության ղեկավարի խոսքով, իրեն մերժել են՝ ասելով, թե մեկ հողում նման վարկ չեն տրամադրում: «Խորհրդային Միության տարիներին ամբողջ տարում 25 հա այգի չէին կարողանում տնկել, իսկ հիմա ես մենակ եմ ուզում դա անել, պետությունը կողքիս չի կանգնում», տրտնջում է գյուղատնտեսը:

Ցեոկարբոնֆոս պարարտանյութի առավելություններից խոսեց նաեւ Լոռու մարզի Արագած գյուղի ֆերմեր Խորեն Գեւորգյանը, որը կարտոֆիլի առատ բերք է ստացել պարարտանյութի շնորհիվ: Սեմինար-քննարկմանը մասնակից գյուղատնտեսներից շատերը լավ արտահայտվեցին պարարտանյութի մասին, իսկ ընկերության նախագահ Հայրապետ Ղալփյանը **«Ազգի»** հետ զրույցում ընդգծեց, որ պարարտանյութով արդեն հետաքրքրվել են իրանցիները, չեխերն ու լեհերը: Սա նշանակում է, որ ընկերության Այրումում հիմնված գործարանն իր արտադրանքը նաեւ կարտահանի:

Քննարկմանը ներկա գյուղատնտեսության փոխնախարար **Սամվել Գալստյանը** նշեց. «Կարեւորում եմ ոչ միայն այն, որ մեր երկրում պարարտանյութի արտադրման հիմք է դրվել, այլեւ՝ որ արտադրվում է կոմպլեքս պարարտանյութ, որը խիստ անհրաժեշտ է հողը հարստացնելու համար: Այս պարարտանյութի օգտագործման դեպքում մթերքը ձմռանը լավ կպահպանվի, համային որակը լավ կլինի, արտաքին գունային տեսքը եւս պահպանված կլինի: Հույս ունեմ, որ ընկերությունը կմեծացնի իր աշխարհագրությունը»: «Ագրոքիմիական ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն **Վաչագան Ղալփյանը** խոսելով պարարտանյութի արդյունավետության մասին՝ նկատեց, որ ընկերությունը պետք է վերանայի իր գնային քաղաքականությունը գոնե առաջիկայում, քանի դեռ գյուղացին չի պատրաստվել այն գնին, որն առաջարկվում է ցեոկարբոնֆոսի համար: Որպես մասնագետ ՊՈԱԿ-ի տնօրենը թանկ չի համարում պարարտանյութի արժեքը, բայց համոզված է, որ գյուղացին դեռ պետք է սովորի այդ գնին:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Գյումրի-Երեւան

Հետարձակուրդային խորհրդարան

1-ին էջից

Նախագահի աշխատակազմի ծախսերը 2 միլիարդ դրամից պակաս են

Ըստ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար **Արմեն Գեւորգյանի**, 2006 թվականին նախագահի աշխատակազմի պահպանման համար հատկացվել էր 1 մլրդ 791 մլն դրամ, պահուստային ֆոնդից լրացուցիչ ծախսերն էլ կազմել են 69 մլն դրամ: 2008 թվականին նախագահի աշխատակազմի պահպանման ծախսերը եւս այս գումարի շրջանակում կլինեն, քանի որ սահմանադրական փոփոխությունները թույլ չեն տալիս այդ ծախսերն ավելացնել:

ԱԺ աշխատակազմն ու խորհրդարանականները համակարգիչների պակաս ունե՞ն

ԱԺ աշխատակազմի ղեկավար **Հայկ Քոթանջյանից** ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Դավիթ Հարությունյանը** հետաքրքրվեց՝ ԱԺ-ում բոլո՞րն են ապահովված համակարգիչներով եւ այլ սարքերով. ԱԺ-ականները 287 համակարգիչ ունեն՝ «Պենտիում-2», «Պենտիում-3», «Պենտիում-4», եւ բոլորը չէ, որ զինված են համակարգիչներով: Դ. Հարությունյանը խնդրեց հին համակարգիչները տեխնիկա չհամարել եւ այդ մասին չխոսել: Քոթանջյանն էլ հիշեցրեց, թե միշտ քննարկումների ժամանակ ներկայացվել է հարկավոր պահանջարկը, սակայն հաշվի չի առնվել: Հետաքրքրական թիվ՝ միջազգային խորհրդարանական կառույցներին 2006-ին փոխանցվել է 80 մլն դրամից ավելի անդամավճար: Կապիտալ շինարարության ծրագրով ԱԺ-ին է հատկացվել 330 մլն դրամ, ԱԺ նոր մասնաշենքի կառուցման համար բյուջեի պահուստային ֆոնդից տրվել է 62 մլն դրամ:

Երկքաղաքացիության դրույթը շուտով կգործի

Արդարադատության նախարարությունը, երկքաղաքացիության դրույթը կիրառման մեջ դնելու համար մշակել է թեստ, որը պետք է լրացնեն երկքաղաքացիության համար դիմողները: Կառավարությունն ունի որոշման նախագիծ՝ թեստը հաստատելու մասին. որոշման նախագիծը վերաբերում է ե՛ւ դիմելու կարգին, ե՛ւ թեստի հարցաշարին՝ թեստը հավելվածի տեսքով կցված որոշմանը: Երբ որոշումը կիրառվի (իսկ դա տեղի կունենա շատ շուտով) եւ օրենքի ուժ ձեռք կբերի, այդ պահից սկսած սփյուռքում հայտնված մեր այն քաղաքացիները, ում վրա տարածվում է երկքաղաքացիության դրույթը, ՀՀ նախագահին առընթեր հանձնաժողովին կարող են ներկայացնել իրենց դիմումները՝ քաղաքացիություն ձեռք բերելու խնդրանքով, որից հետո նրանց տեղյակ կպահվի, թե ո՞ր օրը կարող են մասնակցել թեստի անցկացմանը: Փաստորեն երկքաղաքացիության համար դիմող քաղաքացին պետք է անձամբ ներկա լինի Հայաստանում, դիմումը պետք է գրի ներկայացնի հանձնաժողովի անդամի ներկայությամբ, հանձնաժողովի անդամը պետք է տեսնի, թե որքա՞ն է նա տիրապետում հայերենին, ինչի մասին նաեւ հարց կա թեստում:

Այս բոլորը մեզ հայտնեց արդարադատության նախարար **Գեւորգ Դանիելյանը**, ըստ որի՝ չնայած օրենսդրությունը չի արգելում, որ նա հեռակա կարգով դիմի կամ կարող է լիազորել ինչ-որ մեկին, եւ հանձնաժողովը ընդամենը նոտարական կարգով գործողությունները կարող է վավեր ճանաչել, բայց սա շատ բարդ գործընթաց է, գործնականում լրացուցիչ խնդիրներ կարող են առաջանալ այդ անձի համար, այնպես որ՝ հարկ է անձամբ դիմել: **«Ազգն»** առաջիկայում ավելի մանրամասն է անդրադառնալու խնդրին, քանի որ շատերն են այդ մասին պարզաբանումներ ստանալու համար դիմում թերթին:

Գլխավոր դատախազն ԱԺ-ում

Լրագրողները չկորցրին պահը Հայաստանի գլխավոր դատախազ **Աղվան Հովսեփյանից** հետաքրքրվելու Լոռու մարզի դատախազ Ալբերտ Ղազարյանի սպանության գործի ընթացքի մասին եւ թե ո՞ր վարկածների վրա են կանգ առնում իրավապահ մարմինները. «Գործի քննությունը գտնվում է անմիջապես իմ հսկողության ներքո, վարկածները բոլորն էլ վերաբերում են Լոռու մարզի դատախազի դատախազական գործունեությանը, կենցաղային վարկածներ առաջ քաշելու համար որեւէ տեղեկատվություն չունենք»: Գլխավոր դատախազը հույսով էր, որ այս գործն արագ կբացահայտվի: Վանաձորում լուրեր են պտտվում, թե սպանությունն իրականացնող երիտասարդը բաց գույնի մազերով է եղել: Ըստ այդմ՝ լրագրողի հարցին, թե Վանաձորում վախի մթնոլորտ է, եւ բոլոր շեկ մազերով տղաներին բերման են ենթարկում, գլխավոր դատախազն այսպես արձագանքեց. «Ես չգիտեմ՝ քանի տղա կա նույն նկարագրով եւ շեկ մազերով, բայց բոլոր կասկածյալներին պետք է ստուգել՝ գործը պետք է բացահայտվի: Բայց բոլորին բերման ենթարկելու անհրաժեշտություն չկա, եւ նման գործելաոճ քննչական խումբը չի իրականացնում»:

Վարդան Խաչատրյանն ասում է՝ մի քանի ապրանքի թանկացումը մակրոտնտեսական ցուցանիշների վրա չի ազդի

Մամուլը երեկ գրել էր թանկացումների մասին: «Թանկացումներից տեղյա՞կ եք», մեր հարցին ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար **Վարդան Խաչատրյանը** պատասխանեց, որ մամուլից տեղեկացել է հացի թանկացման մասին, այն էլ՝ ալյուրի միջազգային գինն է բարձրացել: Բացի այդ, միայն վիճակագրական ծառայությունը կարող է տեղեկություն տալ հարցի հետ կապված: «Մեր նախարարությունը ընթացիկ վերլուծություններ չի անում թանկացումների վերաբերյալ, այդպիսի գործառույթներ չունենք»: Իսկ որպես ՀՀ քաղաքացի նա մտնո՞ւմ է խանութ. ոչ, նա 25 տարի խանութ չի մտնում, կինն է գնումներ անում: Վ. Խաչատրյանը կատակով խոստացավ հարցնել կնոջը՝ ի՞նչն է թանկացել, եւ լրջացավ. «Մի երկու ապրանքը կապ չունի, թանկացումը 70 ապրանքով է հաշվվում, մենք սղաճը պլանավորել ենք 4 տոկոս, պլյուս-մինուս 1,5, հիմա երբ էս շրջանակում է թանկացումը, մեր մակրոցուցանիշների վրա չի կարող ազդել, ասել է՝ թոշակների բարձրացման հետ առնչություն չունի», հանգստացրեց նա:

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

5-ամյա աղջնակը տրակտորի տակ ընկավ ու մահացավ

Ոստիկանության Աշտարակի բաժին հաղորդում է ստացվել, որ Օշական գյուղում 1965 թ. ծնված Հրանտ Ա.-ն վարձակալական հիմունքներով վարելով «Բելառուս-82» մակնիշի առանց պետհամարանիշի կցորդով տրակտորը, վրաերթի է ենթարկել 2002 թ. ծնված Կարինե Աբրահամյանին, որը տեղում մահացել է: Հրանտ Ա.-ն մեղայականով ներկայացել է բաժին, կատարվում է նախաքննություն:

Դեղորայքային թունավորում

Սեպտեմբերի 3-ին դեղորայքային թունավորմամբ Գյումրու Ավստրիական հիվանդանոց է տեղափոխվել Շիրակի մարզի Շիրակ գյուղի բնակիչ, 1991 թ. ծնված Ն. Գեւորգյանը: Ըստ բժիշկների, տուժածի վիճակը միջին ծանրության է:

Ա. Ա.

ԱԶԳ

Ազգային

Վերջերս ամէնուր աչքի են զարնում անգլերէն եւ ռուսերէն տառերով անուանագրերը, որ փակցուած են մեր տեղական արտադրութեան սննդամթերքների փաթեթների եւ տուփերի վրայ: Սա ոչ միայն անընդունելի է, այլեւ զայրացնող: Նոյնիսկ խորհրդային տարիներին այդպէս չէր: Գրւում էր ինչպէս հայերէն, այնպէս էլ ռուսերէն: Ազգային տառը կամ գրութիւնը մեր, տեղական արտադրանքի վրայ, այսօր մեր ազատ, անկախ Հայաստանի Հանրապետութիւնում հազուագիւտ երեւոյթ է: Մենք յանցաւոր կերպով հրաժարւում ենք այդ ազգային վկայագրից, հակառակ մեր ժողովրդի տարած արցախեան փայլուն յաղթանակի ու մեր ազատամարտիկների թափած արեան:

Հայոց լեզուն այլեւ պետական պաշտոնական լեզու չէ՞...

Յիշում եմ 1980-ականների վերջերը, երբ Ազատութեան հրապարակում, բազմահազար հանրահաւաքների ժամանակ ինչ ոգեւորութեամբ էինք խոսում մեր ապագայ ազատ ու անկախ հայրենիքի մասին, եւ ի՞նչ ենք տեսնում այսօր: Սա Հայաստանի սահմանադրութեան կոպիտ խախտում է եւ ամէնաթողութիւն:

«Հայերէնը Հայաստանի Հանրապետութեան պետական պաշտօնական լեզուն է», ամրագրուած է ՀՀ սահմանադրութեան մէջ:

Աւշարի գինու եւ կոնեակի գործարանը, Մասիսի «Արարատ» գինու գործարանը, «Վեդի Ալկօ» օտարահունչ անուանումը իրենց անգլիագիր եւ ռուսագիր ձեւաւորումներով ուղղակի վիրաւորական են, խայտառակութիւն: Ցաւն այն է, որ այս յանցաւոր երեւոյթն ամէնուր է մեր տեղական արտադրութիւնում: Այնուամենայնիւ քիչ են, շատ հազուադէպ հայերէն եւ օտար գրութիւնները միասին: Հայերէն չեն գրում մեր երշիկագործները, պահածոյագործները եւ առհասարակ չեն գրում Հայաստանում արտադրուած գրեթէ բոլոր սննդամթերքների ու արտադրատեսակների վրայ:

Այլեւ հրամայական է, որ մեր բոլոր տեսակի գրութիւնները, ազդագրերը, յայտարարութիւնները, այս կամ այն հիմնարկութիւնների անունները պէտք է գրուեն բացառապէս մայրենի լեզուով՝ հայերէնով, իսկ ռուսերէնը կարելի է եւ չգրել, քանի որ այդ լեզուն միջազգային չէ:

Հայերէն խոշոր տառերը պէտք է գրուեն ցուցատախտակի վրայ, ձախից աջ: Տողի տակ պէտք է գրել անգլերէն կամ ռուսերէն, մանր տառերով:

Ես որպէս գեղանկարիչ, գործերի բերումով յաճախ եմ լինում արտասահմանում: Մի քանի տարի առաջ Միւնխենում, իմ անհատական ցուցահանդէսից առաջ, երբ տեղի աշխատողներից մէկը զննում էր իմ նկարներից մէկի ստեղծագործական տուեալները, որ գրուած էր հայերէն, իսկ նկարը իմ էտիւդներից մէկն էր, որ նկարել էի մեր տեղական արտադրութեան շոկոլադի ստուարաթղթի վրայ, զարմանքով նկատեց. «Այս ինչպէ՞ս է, որ ձեր արտադրութեան քաղցրեղէնի տուփերի վրայ գերմաներէն ոչինչ չի գրուած, եղածն էլ անգլերէն եւ ռուսերէն է», անգամ չնկատելով, որ մեր արտադրանքի վրայ հայերէն ոչ մի տառ տպագրուած չէր:

Ինչեւէ: Պէտք է վերանայել «լեզուի տեսչութեան» աշխատանքն ու նրա ունեցած իրաւունքների հնարաւորութիւնները:

«**Ազգի**» ապրիլի 21-ի համարում կարդացի Վազգէն Գաբրիէլեանի «Պաշտպանենք լեզուն եւ պաշտպանենք... ու՞մից» հիանալի մեծ յօդուածը: Այո, ապազգային ճաքերը, որ տուել է մեր հասարակութիւնը, շատ վտանգաւոր հեռանկար ունեն, որը մեզ համար կարող է դառնալ ճակատագրական: Հայաստանում ոտքի կանգնած բռնցքամարտիկ Արթուր Աբրահամեանը Գերմանիայում դարձել է Աբրահամ կամ երգիչ Թադէոսեանը Իսպանիայում անուանափոխուել է Թադեոյի: Մեր ազգային պետութիւնը յատուկ վերաբերմունք պիտի դրսեւորի նաեւ նման հակազգային երեւոյթների դէմ:

Ընդհանուր առմամբ, ինչի մասին գրում է Վազգէն Գաբրիէլեանը, զգուշացնում, զգաստացնում է մեզ, որ Հայաստանում օտարամոլութիւնը պարարտ հող է գտել: Ի՞նչ է սա, օտարամոլութի՞ւն, թէ՞ չափից աւելի անգրագիտութիւն: Ի՞նչ իրաւունքով է խախտւում Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանադրութիւնը, երբ հայերէնը մեր պետական պաշտօնական լեզուն է: Առհասարակ մեր տեղական սննդի արտադրանքները իրենց որակով ոչ միայն չեն զիջում արտասահմանեանին, այլեւ աւելի համեղ են, իսկ էկոլոգիական առումով աւելի մօտ են բնականին: Պատճառը մէկն է, պետական հոգածութեան եւ ուշադրութեան բացակայութիւնը: Մինչդեռ այլ կլինէր պատկերը, եթէ այս դրսեւորումները հսկուէին պետութեան ղեկավարների ու անձամբ հանրապետութեան նախագահի կողմից: Մեր իրականութիւնը տխուր է, անպատուաբեր ու հաշտուողական, որով մի սերունդ ենք աճեցնում, որի համար հայրենիք, ժողովուրդ, մայրենի լեզու, ազգային արժանապատուութիւն անունները դատարկ խօսքեր են: Նման սերունդը դատապարտուած է ոչնչացման: Այդպիսով մենք կկորցնենք մեր ունեցած փոքրիկ հողակտորը եւս: Մենք կկրենք վերջին ամէնադառը պարտութիւնը: Մինչդեռ առաջինը ազգային կրթութիւն եւ դաստիարակութիւն ստացած մեր հայորդիներն էին, որ նետուելով արցախեան բոցերի մէջ, տարան մեծ, արժանի յաղթանակ:

Մեզ՝ հայերիս համար ամէնակարեւոր ռազմավարական հանգոյցը ազգային ոգին ու մտածողութիւնն է, որը կազմուած է հայոց լեզուից, մեսրոպեան տառերից եւ ընդհանրապէս ազգային կրթութիւնից: Այսօր այս ամէնը մենք կորցնում ենք մեր ազատ ու անկախ հայրենիքում: Սրանք առաջացած պրոբլեմներ են, որոնցից ձերբազատուած են Ուկրաինան, Մերձբալթեան հանրապետութիւնները եւ մեր հարեւանները: Այս տխուր մտքերից մենք կազատուենք, եթէ մեր պետութեան ղեկավարները դրսեւորեն պետական-ազգային կտրուկ սկզբունքայնութիւն:

***

Մենք ի սկզբանէ եղել ենք համարձակ եւ հնարամիտ: Մեր հարեւանները այդ մասին լաւ գիտեն: Յիշենք 1989-ի սկիզբները, երբ ազերիները սկսեցին սահմանամերձ ընդհարումները մեզ հետ, մեզ պատուհասած ահաւոր երկրաշարժից մի քանի ամիս անց: Սակայն նրանք չարաչար սխալուեցին: Մնացյալը պարզ է: Ես 50-ականների սկզբներին երկար տարիներ ծառայել եմ Բալթիկ ծովում եւ նկատել, որ յատկապէս մեր վրացի եւ ազերի ծառայակիցները ձգտում էին միշտ մտերմանալ մեզ, քաջ գիտենալով, որ հայը իր ձեռքն է վերցնում ուզած խնդրի լուծում՝ լինի խելքով, թէ ուժով: Սա Աստծոյ կողմից մեզ տրուած շնորհն է, որ պիտի օգտագործենք յանուն մեր ժողովրդի ձգտումների եւ ազգային արժանապատուութեան: Մեզ անհրաժեշտ է մեր ազատ ու անկախ հայրենիքում թափ հաղորդել ժամանակակից հզօրագոյն ոլորտին՝ ժամանակակից գիտութեանը: Ինչպէ՞ս կարող ենք մոռանալ այն տարիները, երբ հայկական գիտութիւնը հասաւ այն բանին, որ նպաստեցինք արբանեակներ ուղարկելու տիեզերք: Մենք նման գիտութեամբ մեր տարածաշրջանում կարող ենք լինել ամենաուժեղ երկրներից մէկը եւ ձեռք կբերենք նորանոր բարեկամներ: Մեր ազգն ունի ի վերուստ տրուած գիտական մեծ ներուժ, որ պէտք է կեանքի կոչել: Բոլոր ազգերը համաշխարհային ասպարէզ են դուրս գալիս իրենց ազգային նպատակներով, երգ-երաժշտութեամբ, մարզաձեւերով եւ այլն: Յիշում եմ, երբ Մոսկուան իր «Международная книга» կազմակերպութեան միջոցով միջազգային շուկայ էր հանում միութեան գեղանկարիչների գործերը վաճառքի նպատակով, ամէնից շատ վաճառւում էին հայ գեղանկարիչների գործերը, որից ստացած հասոյթի 90 տոկոսը դնում էր իր պետութեան գրպանը: Ինչո՞ւ մենք չենք կարող անել նոյնը, ունենալով հզօր սփիւռք:

***

1. Մենք շրջապատուած ենք հիմնականում թշնամի պետութիւններով, որոնք արդէն իսկ դարձել են դաշնակից պետութիւններ, հիմնականում մեր դէմ: Առաջին հերթին մեր հանրապետութիւնում պէտք է ստեղծել գերհզօր պաշտպանութիւն: Բարեբախտաբար մեր գիտական միտքը դա կարող է անել:

2. Ինչպէս բոլոր երկրներում, այնպէս էլ մեր հանրապետութիւնում մեր մայրենի լեզուն պէտք է կիրառուի որպէս օրէնքով պարտադիր պետական լեզու:

3. Մեր հանրապետութեան ղեկավարները պէտք է լինեն Հայաստանում ծնուած, ունենան հայկական կրթութիւն եւ դաւանանքը Հայ առաքելական սուրբ եկեղեցու:

4. Ազգային ժողովի պատգամաւորներից պահանջել, որ խօսեն գրական հայերէնով:

5. Մեր հանրապետութիւնում բոլոր վահանակների, գովազդների եւ այլ պաստառների վրայ պէտք է սկզբում կամ վերեւում գրել խոշոր հայերէն տառերով, իսկ ստորին մասում՝ աւելի մանր օտար տառերով:

6. Հայաստանի հեռուստատեսութիւնից դուրս վանել գեաղայական խօսելաձեւը, որը ոչ մի կապ չունի հայերէնի հետ: Ազատութիւն չի նշանակում ամէնաթողութիւն:

7. Մեր հանրապետութեան դպրոցներում եւ բուհերում պէտք է առաւել կարեւորուեն հայոց լեզուի, գրականութեան եւ հայ ժողովրդի պատմութեան դասաժամերը:

8. Երեւանի Գարեգին Նժդեհի անուան հրապարակում կանգնած լենինեան բոլշեւիկ Սուրէն Սպանդարեանի արձանը պէտք է անյապաղ փոխել հայ ժողովրդի մեծագոյն զաւակներից մէկի՝ Գարեգին Նժդեհի արձանով: Եղածը ապսուրդ է, որովհետեւ ժամանակին Սուրէն Սպանդարեանը չէր խրախուսում մեր զինուած պայքարը թուրքերի դէմ եւ պահանջում էր, որ հայկական դպրոցներում հայերէնը սովորեն մինչեւ չորրորդ դասարան, որպէս ոչ պարտադիր առարկայ, առաջնութիւնը տալով ռուսերէնին:

9. Ժամանակն է մեզ մօտ՝ Երեւանում պարբերաբար հրաւիրելու արիական ծագում ունեցող ժողովուրդների համաշխարհային վեհաժողով, քանի որ դրա անհրաժեշտութիւնը հասունացել է:

Այսօր բարեկեցիկ Եւրոպայում ապրում է աւելի քան 10 միլիոն թուրք, որը 10 տարի անց կեռապատկուի: Նոյնը եւ ԱՄՆ-ում:

Պէտք է մտածել:

ԿԱՐԷՆ ՍՄԲԱՏԵԱՆ
Գեղանկարիչ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Արցախում զոհված ուսանող ազատամարտիկների անվան լսարաններ համալսարանում

Ուսումնական տարվա հենց առաջին օրը Երևանի պետական համալսարանի առաջին կուրսեցիները դիմավորեցին նորոգված ու նոր կահավորված լսարաններում: ԵՊՀ ռեկտորի ու «Վարդանանք» ռազմահայրենասիրական դաստիարակության ակումբի նախաձեռնությամբ իրականացված միջոցառումը, ըստ ԵՊՀ ռեկտոր Արամ Սիմոնյանի, մեծ դաստիարակչական նշանակություն ունի: «Նրանք 26-ն էին՝ այն համալսարանականները, ովքեր իրենց աշխատասենյակներն ու լսարանները թողեցին ու գնացին պաշտպանելու հայության արդար գործը: Համալսարանը որոշել է բոլորի անուններով մեր բուհում լսարաններ բացել», ասաց ռեկտորը:

Իրավագիտության ֆակուլտետում միանգամից երկու լսարան բացվեց՝ այդ ֆակուլտետի «հավերժ» ուսանողներ Վարդան Ստեփանյանի (Դուշման Վարդան) և Տիգրան Սարգսյանի անվան: «Այն, որ մենք լսարաններ ենք բացում հենց սեպտեմբերի 1-ին և հենց առաջին կուրսեցիների համար, ճիշտ քայլ է: Հերոսների հայացքի ներքո դասեր անցկացնելը չի կարող հերոսական ոգի չդաստիարակել: Չէ՞ որ իրենց հայրենիքում լավ սերունդ դաստիարակելու երազանքի համար ընկան այս տղաները», ասաց իրավագիտության ֆակուլտետի դեկան Գագիկ Ղազինյանը:

«Պետոն իմ ֆակուլտետի ամենասովորական ուսանողներից մեկն էր: Մի օր նա անհետացավ: Իմացանք պատերազմ է գնացել: Թերևս բոլոր հերոսներն այդպես են», հիշում է ԵՊՀ ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետի դեկան Յուրի Վարդանյանը, ում ղեկավարած ֆակուլտետում բացվեց ԼՂՀ ազգային հերոս Պետրոս Ղևոնդյանի անվան լսարան:

Բանասիրության ֆակուլտետի ուսանող Սամվել Գևորգյանին նույնպես ակտիվ չես անվանի. համեստ էր, հանգիստ, օրինավոր: Ֆակուլտետի դեկան Արծրուն Ավագյանը կարծում է, որ «հենց օրինավոր լինելն է նրան մի օր հանդիպեցրել այդ չարաբաստիկ գնդակին»:

«Այսօր մեր որդիներին կարծես թե կրկին կյանքի կոչեցին: Եվ միայն համալսարանն անմահացրեց իր հերոսների անունները: Շատ ճիշտ է, որ ազատամարտիկների անուններով հիմնվեցին լսարաններ, ոչ թե հուշասենյակներ», ասաց Սամվելի մայրը:

Մահապարտների ջոկատի անդամ Վարդան Հովհաննիսյանը սիրող ու հոգատար որդի էր: Երբ կամավոր էր գրվում, Վազգեն Սարգսյանն ասաց. «Գնա, գիտությամբ զբաղվիր, քննություն հանձնիր»: Վարդանն էլ թե. «Ես տղամարդ դառնալու քննություն պիտի տամ... Արցախում»: Ու գնացել է: Այդ մասին մայրը՝ տիկին Սաթին իմացել է մոտ տասը տարի անց: Իսկ այսօր նրա հերոս որդու անունն է կրում ԵՊՀ տնտեսագիտության ֆակուլտետի լսարաններից մեկը:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

«Հայկազեան հայագիտական հանդէս» Արցախում

Բեյրութի «Հայկազեան հայագիտական հանդեսը» հայրենի մտավորական ու գիտական շրջանակներին ավելի մոտիկից ծանոթացնելու եւ նրա աշխատակիցների աշխարհագրական ծիրն ընդարձակելու նպատակով արդեն 5-րդ տարին Հայաստանում կազմակերպվում է հանդեսի հերթական հատորների շնորհանդեսը: Այս տարի, խմբագրական կազմի որոշումով, շնորհանդեսը տեղի ունեցավ Արցախում, որպեսզի նաեւ Արցախի հայագիտական միտքը մոտիկից ծանոթանա սփյուռքի եւ հատկապես Լիբանանի հայագիտության զարգացումներին: Շնորհանդեսը վայելում էր Արցախի մշակույթի եւ կրթության նախարարության հովանավորությունը:

Օգոստոսի 31-ին Արցախի պետական համալսարանի հայագիտական կենտրոնում դասախոսների, հայագետների, գրողների եւ լրագրողների ներկայությամբ տեղի ունեցավ «Հ. Հ. Հանդէս»-ի ԻԷ հատորի շնորհանդեսը: Բացման խոսքով հանդես եկավ Արցախի պետական համալսարանի հայագիտական կենտրոնի ղեկավար **Վահրամ Բալայանը**: Ներկաներին ողջույնի խոսք ուղղեցին համալսարանի ռեկտոր **Համլետ Գրիգորյանը**, Արցախի գրողների միության եւ «Նարեկացի» համալսարանի նախագահ, բանաստեղծ **Վարդան Հակոբյանը**: «Հանդեսի» ԻԷ հատորի հայալեզու հոդվածները մանրամասն ներկայացրեց եւ արժեւորեց Արցախի պետական համալսարանի գրականության ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր, բանաստեղծ **Սոկրատ Խանյանը**: Այնուհետեւ ելույթ ունեցավ «Հանդեսի» խմբագրական կազմի անդամ **Արմեն Յուրտեցյանը**, որը ողջունեց ներկաներին Հայկազյան համալսարանի տնօրենության եւ «Հանդես»-ի խմբագրական կազմի անունից, ապա համառոտակի ներկայացրեց Հայկազյան համալսարանի, հայագիտական ամբիոնի, գրադարանի ու «Հանդեսի» աշխատանքները: Յուրտեցյանը հատուկ շեշտեց «Հանդեսի» սկզբունքները՝ գիտականություն, հայրենիք-սփյուռք կամրջում, հավաքական աշխատանքի կարեւորություն եւ հայագիտության արդիականացում: «Հանդեսի» Հայաստանի ներկայացուցիչ, բանաստեղծ **Արծվի Բախչինյանն** իր ելույթում կոչ արեց Արցախի գիտնականներին իր հետ կապի մեջ լինել եւ հետայսու աշխատակցել «Հանդեսին», ինչին նրանք անմիջապես արձագանքեցին:

«Հանդեսի» կողմից հուշանվերներ հանձնվեցին Արցախի մշակույթի նախարար Կամո Աթայանին, համալսարանի ռեկտոր Համլետ Գրիգորյանին եւ Վարդան Հակոբյանին: Շնորհանդեսին ներկա էին 40-ից ավելի հյուրեր, Արցախի մամուլի եւ հեռուստատեսության ներկայացուցիչներ: Արմեն Յուրտեցյանը հայագիտական կենտրոնին նվիրեց «Հ. Հ. Հանդէսի» 1991-2007 թթ. հատորները:

«Հանդեսի» արցախյան շնորհանդեսի նախապատրաստական աշխատանքներն ու հանդիպումներն անթերի կազմակերպել էր լիբանանահայ երաժիշտ, Շուշիի «Վարանդա» երգչախմբի հիմնադիր եւ ղեկավար, Հայկազյան համալսարանի դասախոս **Զաքար Քեշիշյանը**:

Ա. Բ.
Ստեփանակերտ-Երեւան

«Մենք առաջնորդվում ենք «Մեկ ազգ, մեկ դրոշ, մեկ հայրենիք եւ մեկ պետություն սկզբունքով»

Մեջլիսում հայտարարում է վարչապետ Էրդողանը՝ պատասխանելով կառավարության նոր ծրագիրը ճնաադատող ընդդիմությանը

Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի համընդհանուր վաղաժամկետ ընտրություններում վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի իսլամամետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության հաղթանակը, որը վերջինին միանձնյա իշխանության նոր հնարավորություն տվեց երկրում, առավել եւս նախագահի պաշտոնում այդ կուսակցության թեկնածու Աբդուլլահ Գյուլի ընտրությունը կարեւոր են պաշտոնական Անկարայի արտաքին քաղաքականության եւ հատկապես ներքաղաքական կյանքի առումով, որի առանձնահատկությունն, ըստ երեւույթին, դառնալու են պետական համակարգում նախատեսվող կառուցվածքային փոփոխությունները:

Փոփոխությունների նախապայմանը նոր սահմանադրության մշակումն է, որին ձեռնամուխ է եղել «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության իշխանությունը: Կիաջողվի՞ նրան այս սահմանադրությունը զերծ պահել ֆեմալիզմի դրույթներից, ինչի անհրաժեշտության մասին օրեր հրապարակավ հայտարարել էր վարչապետ Էրդողանի խորհրդականը, ցույց կտա ժամանակը: Բայց որ գործող սահմանադրությունը 1982 թ. ընդունել է Քենան Էվրենի զինվորական վարչախումբը եւ դա քաղաքացիների ազատությունները սահմանափակելուց զատ անտեսում է երկրի ինչպես ազգային փոքրամասնությունների, այնպես էլ էթնիկ եւ կրոնական խմբավորումների տարրական իրավունքները, օրինականացնելով այդ ընթացքում քաղաքականությանը թուրքական բանակի միջամտությունը, ակնհայտ է:

Այլ կերպ, Թուրքիայի կառուցվածքային փոփոխությունները պայմանավորվելու են նոր սահմանադրությամբ, իսկ փոփոխությունների բնույթը՝ վարչապետ Էրդողանի նոր կառավարության ծրագրով: Ինչպես նշել էինք, օգոստոսի 31-ին վարչապետ Էրդողանը ծրագրով հանդես էր եկել Մեջլիսում: Սեպտեմբերի 3-ին դա դրվել էր քննարկման, որի ընթացքում առաջինը ելույթ է ունեցել Ազգայնական շարժում կուսակցության գլխավոր նախագահ Դեվլեթ Բահչելին: Նա PKK-ի ահաբեկչությունն ու անջատողականությունը համարելով Թուրքիայի առաջնահերթ խնդիրը, ասել է. «Թող բոլորն իմանան, որ ժողովրդավարության եւ արդիականացման ճոխի տակ հանրապետության հիմնարար սկզբունքների եւ թուրքական պետության ստեղծման հիմունքների ոտնահարման դեպքում մենք ամենայն համառությամբ կդիմադրենք»:

Բահչելիին հետեւել է քրդական «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության խմբակցության ղեկավար Ահմեդ Թյուրքի ելույթը, որի ընթացքում նա ընդգծել է. «Առանց Թուրքիայի միասնականությունը վիճարկելու, պետության ունիտար կառուցվածքի պահպանման պայմաններում ակնկալում ենք այնպիսի լուծում (քրդական հարցի), որի հիմքում դրվեն միասնության եւ եղբայրության ըմբռնումները: «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կազմած 60-րդ կառավարության ծրագրով երկիրը ոչ թե առաջընթաց կապրի, այլ կդոփի տեղում»:

Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության խմբակցության փոխնախագահ Քեմալ Քըլըչդարօղլուն նշել է, որ այն, ինչ վարչապետը ներկայացրեց, նման է ոչ թե կառավարության, այլ կուսակցության նախընտրական ծրագրին: Նույն օրը Մեջլիսում պատասխան ելույթով հանդես է եկել վարչապետ Էրդողանը: Նա թուրքական հանրային հեռուստատեսության վկայությամբ մասնավորապես ասել է. «Ահաբեկչական ենք հռչակում նաեւ քաղաքական այն կազմակերպությանը, որն այս երկրում աջակցում է ահաբեկիչ անջատողականներին (ակնարկը «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության եւ PKK-ականների մասին է): Ինչո՞ւ ԵՄ-ի անդամ երկրները նրանց կանվանեն ահաբեկիչներ, իսկ իմ երկրում Մեջլիսի հովանու ներքո գտնվողները՝ ոչ: Այդպես պետք է վարվեն նաեւ նրանք, որովհետեւ մենք միասին պայքարելու ենք ընդհանուր արժեքների համար: Միայն այդ դեպքում տարբերությունները (էթնիկ եւ կրոնական) հավասարություն կդառնան բոլորիս համար: Մենք դեմ ենք էթնիկ, հատվածային եւ կրոնական ազգայնականությանը (նկատի ունի հատկապես քրդերին եւ ալավիներին): Այս հանգամանքը մշտապես շեշտել ենք: Առաջնորդվում ենք «Մեկ ազգ, մեկ դրոշ, մեկ հայրենիք եւ մեկ պետություն» սկզբունքով: Անվիճելի է նաեւ, որ Թուրքիայի Հանրապետությունը ժողովրդավարական, աշխարհիկ, սոցիալական եւ իրավական պետություն է»:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

Բուշը խոսում է Իրաքում ամերիկյան զորքի թվակազմի կրճատման մասին

Սիդնեյում սպասվում են հակագլոբալիստների ցույցեր

Երկուշաբթի օրն անսպասելիորեն Բաղդադ ժամանած ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը նույն օրվա ուշ երեկոյան մեկնել է Ավստրալիա: Այդ մասին հաղորդում է BBC-ն, վկայակոչելով Սպիտակ տան ներկայացուցիչ Սինդիա Բերգմանի խոսքերը:

Երեկ «Ազգը» գրեց Բուշի անսպասելի այցելության մասին, որի մանրամասնությունները հայտնի դարձան ավելի ուշ: Պարզվում է, որ Անբարի նահանգում գտնվող ամերիկյան օդուժի ռազմակայանի զինծառայողների հետ հանդիպման ժամանակ Բուշը խոսել է Իրաքում ամերիկյան զորքի թվակազմի հավանական կրճատման մասին: Նա միաժամանակ ընդգծել է, որ կրճատումը հնարավոր է ձեռք բերված հաջողությունների ամրապնդման պայմանով:

«Մենք կրճատումը կսկսենք ուժի եւ հաջողության եւ ոչ թե վախի ու պարտության դիրքերից», ընդգծել է Բուշը: Նա չի մանրամասնել, թե Իրաքում կոնկրետ երբ եւ որքանով է կրճատվելու ամերիկացի զինծառայողների թվակազմը:

Նախագահը խուսափել է տվյալ հարցում հիմք ընդունել ամերիկացի սպաների հավաստիացումներն ու վերլուծությունները եւ ոչ թե քաղաքական գործիչների «նյարդային արձագանքները»:

«Ամերիկան չի լքում իր բարեկամներին: Ամերիկան չի լքի Իրաքի ժողովրդին», շեշտել է Բուշը՝ Իրաքի վարչապետի եւ նախագահի հետ հանդիպելուց հետո:

Պենտագոնի ներկայացուցիչ Ջեֆ Մորելը Իրաքի ամերիկյան ռազմակայանում նախագահ Ջորջ Բուշի, պաշտպանության նախարար Ռոբերտ Գեյթսի, պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի եւ նախագահի օգնական Սթիվեն Հեդլիի մասնակցությամբ անցկացված հանդիպումն անվանել է «կարեւոր ռազմական խորհուրդ»:

«Դա նախագահի խորհրդականների եւ Իրաքի ղեկավարության վերջին ժողովն է, որից հետո նախագահը կընդունի կարեւոր որոշումներ», ասել է Մորելը:

Առաջիկա երկու շաբաթներն անչափ կարեւոր են լինելու ԱՄՆ-ի իրաքյան ռազմավարության համար: Դիտորդները նշում են, որ Կոնգրեսը շուտով կքննարկի ամերիկացի 30 հազար հավելյալ զինծառայողների Իրաք ուղարկելու հարցը:

Եկող շաբաթ կոնգրեսականներին պետք է հաշվետվություն ներկայացնեն Իրաքում ամերիկյան հրամանատարության բարձրաստիճան ներկայացուցիչը եւ Բաղդադում ԱՄՆ-ի դեսպանը: Նրանց դիրքորոշումը, ինչպես նաեւ Սպիտակ տան լավատեսական զեկույցը կարող են վճռական դեր խաղալ Իրաքում դեպքերի հետագա զարգացման մեջ: Այդ երկրում ամերիկացիներն արդեն 3700 մարդ են կորցրել:

Երեկ Բուշը եւ իր ուղեկիցները Ավստրալիա են ժամանել այդ երկրի վարչապետի հետ Իրաքի եւ Աֆղանստանի հարցերը քննարկելու: Իսկ սեպտեմբերի 8-ին Բուշը Սիդնեյում կմասնակցի Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տնտեսական համագործակցության երկրների գագաթաժողովին, որտեղ կքննարկվեն բաց շուկաների եւ ազատ առեւտրի, ահաբեկչության դեմ պայքարի, կլիմայական փոփոխությունների հարցերը:

Հակագլոբալիստները Բուշի այցի կապակցությամբ մտադրվել են Սիդնեյում եւ այլ քաղաքներում անցկացնել բազմամարդ ցույցեր: Տարածվող հատուկ գրքույկները ցուցարարներին պատմում են, թե ինչպես պետք է օգտվել հակագազից, ինչպես դիմակայել ոստիկանությանը կամ խուսափել հասարակական տրանսպորտով երթեւեկելու վարձը վճարելուց:

Ի պատասխան՝ վարչապետ Ջոն Հովարդը բնակչությանը խոհեմության կոչ է արել:

Պ. Ք.

Կրեմլի դեմ՝ անիմաստ է

Մոսկովյան մամուլը հեղեղված է Ռուսաստանի խոշորագույն բիզնեսմեններից մեկին՝ Միխայիլ Գուցերիեւին «գահընկեց» անելու մասին լուրերով ու մեկնաբանություններով: Խորհրդակցով հետո նա երկրորդ միլիարդատերն է, որի դեմ քրեական գործ է հարուցվել նրա ողջ բիզնեսը չեզոքացնելու նպատակով: Իսկ այդ բիզնեսն իրոք տպավորիչ է. Գուցերիեւի գլխավորած «Ռուսնեֆտ» նավթահոլդինգի մեջ մտնում են 10 նավթագազային ընկերություններ, 3 նավթավերամշակման գործարան, 2 տրանսպորտային ձեռնարկություն, 300 ավտոլցակայան համալիր:

Որն է «Ֆորբս» ամսագրի՝ Ռուսաստանի մեծահարուստների ցուցակի 31-րդ անդամի մեղքը: Ինքնին հասկանալի է, որ հարցը նվազ չափով է վերաբերում զոհի անձնավորությանը: Ավելի ճիշտ պետք է խոսել ներքաղաքական ընդգծված միտումների մասին: Մոտենում են Պուտինի նախագահության վերջնակետը, պառլամենտական ընտրությունները եւ կարելի է ակնկալել սեփականության վերաբաշխման գործողություններ: Բայց սա էլ գլխավորը չէ: Պուտինի հավանական հետնորդներից մեկը՝ առաջին փոխվարչապետ Դմիտրի Մեդվեդեւը իր վերջին հրապարակային ելույթներից մեկում՝ ուղղված Արեւմուտքին, հայտարարեց, որ Ռուսաստանի համար գերադասելի է պետական կապիտալիզմը: Պուտինը նման պարզորոշ հայտարարություններ չի անում, սակայն բացահայտ է, որ ռուսաց պետությունը գերիշխանություն է հաստատում էկոնոմիկայի համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող ճյուղերում ու առաջին հերթին՝ հումքային (նավթ, գազ, անտառ, մետաղներ եւ այլն):

Այս ֆոնի վրա Գուցերիեւի «Ռուսնեֆթը» շարունակում էր մնալ որպես զուտ մասնավոր ընկերություն: Եվ, ըստ երեւույթին, բիզնեսմենն անտեսել էր Կրեմլից եկող որոշ զգուշացումներ: Մասնավորապես իր հայրենի Ինգուշեթիայում կայացած նախագահական ընտրություններում պաշտպանել էր ոչ Կրեմլի թեկնածուին: Չնայած Գուցերիեւը, ի տարբերություն Խոդորկովսկու, հավակնություններ չի ունեցել գրավելու երկրի ղեկավարի պաշտոնը, այդուհանդերձ դրսեւորել է անհարկի անկախություն, ինչը չէր կարող դուր գալ Կրեմլին:

Գուցերիեւն առայժմ փախուստի մեջ է, ամենայն հավանականությամբ գտնվում է Լոնդոնում, որտեղից Ռուսաստանը չի կարողանում հետ ստանալ ոչ մի մեղադրյալի, լինի օլիգարխ Բերեզովսկին, թե ահաբեկիչ Զակաեւը:

Ինչպես կլուծվի բիզնեսմենի անձնական հարցը, դժվար է ասել: Բայց որ նրա միկրոպատմությունը կկորցնի, մեղմ ասած, երբեմնի անկախությունը պետությունից, կասկած չի հարուցում:

Ռուսաստանը պետական կապիտալիզմ է կառուցում:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱԶԱՐՅԱՆ

Մոսկվա

Ահաբեկչություններ Պակիստանում

Պակիստանի Ռավալպինդի քաղաքում երեկ տեղի ունեցած երկու ահաբեկչությունների հետեւանքով սպանվել են 24 եւ վիրավորվել 66 անձինք: Այդ մասին հայտարարել է բանակի մամլո ծառայության ղեկավար Վահիդ Արշադը:

Ոստիկանության տվյալներով, պայթուցիկ սարքերից մեկն ամրացված է եղել փողոցում կանգնեցված մի մոտոցիկլետի: Երկրորդ ռումբով պայթեցվել է ծառայողներին աշխատանքի տանող մի զերատեսչական ավտոբուս: Ենթադրվում է, որ պայթուցիկ սարքն ավտոբուսում դրված է եղել նախապես:

Հաղորդվում է, որ խումբը պաշտպանության նախարարությանը պատկանող ավտոբուսի մասին է: Վահիդ Արշադի խոսքերով, զոհերի մեջ զինծառայողներ չեն եղել:

Իսլամաբադում, Ռավալպինդիում, Լահորում եւ երկրի մյուս մեծ քաղաքներում անվտանգության հավելյալ միջոցներ են ձեռնարկվել: Պակիստանի իշխանությունները կասկածներ ունեն, թե պայթեցումները կազմակերպել են Աֆղանստանի սահմանակից շրջաններից Ռավալպինդի թափանցած մահապարտ ահաբեկիչները: Վերջինների որոնմամբ զբաղվում են Պակիստանի անվտանգության ծառայությունների զինծառայողները:

ԿԺԴՀ-ն չի հանվել «սեւ ցուցակից»

ԱՄՆ պետդեպարտամենտի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը CNN հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում հերքել է այն լուրերը, թե հյուսիսկորեական միջուկային ծրագրի ընդհատման կապակցությամբ ԿԺԴՀ-ն հանվել է ամերիկացիների կազմած «սեւ ցուցակից»: Տվյալ ցուցակում ընդգրկված են ահաբեկչությանն օժանդակող մի շարք երկրներ:

Պաշտոնյան ասել է, որ ԿԺԴՀ-ն դեռ շատ պահանջներ պետք է կատարի «սեւ ցուցակից» դուրս գալու համար:

Ավելի վաղ ԿԺԴՀ ԱԳՆ-ի զեկույցը վկայակոչելով՝ այդ երկրի պետական լրատվական գործակալությունը հաղորդել էր, թե անցյալ շաբաթավերջի բանակցություններում ԱՄՆ-ը համաձայնել է ԿԺԴՀ-ի անունը հանել ահաբեկիչներին աջակցող երկրների ցանկից եւ վերջ դնել առեւտրական ու տնտեսական պատժամիջոցներին:

Բուլղարիան Լիբիային զիջեց նրա 56,6 միլիոն պարտքը

Սոֆիան հրաժարվել է լիբիացիների 56,6 մլն դոլար պարտքից եւ տվյալ գումարն ստանալու իրավունքը է շնորհել Բենգազիի միջազգային բարեգործական հիմնադրամին, որն օգնում է բուլղար բուժքույրերի անփութության հետեւանքով ՁԻԱՀ-ով վարակված լիբիացի 400 երեխաներին:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ սեպտեմբերի 3-ին համապատասխան համաձայնագիր են ստորագրել Բուլղարիայի փոխարտգործնախարարը եւ լիբիական հիմնադրամի նախագահը:

1984 թ. Լիբիան դադարեցրել էր Բուլղարիայից ստացած 20 մլն դոլար պարտքի վճարումները: Տոկոսների հետ պարտքն այժմ կազմում է 56,6 միլիոն:

Բենգազիի հիվանդանոցում 400 երեխաների վարակած եւ դրա համար մահապատժի դատապարտված բուլղարացի 5 բուժքույրերը եւ պաղեստինցի բժիշկն այս տարվա ամռանը ԵՄ-Լիբիա գաղտնի բանակցություններից հետո ազատ էին արձակվել եւ Սոֆիա էին վերադարձել Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի ուղարկած օդանավով: Որոշ տեղեկությունների համաձայն, վարակված երեխաների ընտանիքները ԵՄ-ից ստացել են մեկական միլիոն դոլար փոխհատուցում:

Մշակույթ

Գագիկ Դավթյանի Սեւակը

Պարույր Սեւակը չէր սիրում հանդիպումների գնալ ընթերցողների հետ: Նրա բարեկամներից շատերն են վկայում, որ նա գրի մարդ էր, ոչ թե խոսքի: «Դե, ես գրել եմ, ընթերցողը թող կարդա, հավանի կամ չհավանի: Ես, ինչ է, պետք է գնամ ու բացատրեմ գրածս...»: Այս խոսքերը հանդիպել եմ մի քանի հուշագիրների մոտ: Ասել են նաեւ իմ հետ զրույցների ժամանակ:

Այդպես է ներկայացված նա նաեւ Լեւոն Զախվերդյանի «Պարույրը» խոհագրությունում: Վերընթերցենք մի փոքր հատված այդ գրքից:

«... Ինչը կարող էր այնպես ցոյել գրողի փառասիրությունը, քան հանդիպումներն իրենով տարված երկրպագուների հետ: Ես ականատես եմ եղել բազմիցս, թե Պարույրն ինչպես է մերժել հանդիպման թախանձագին խնդրանքները, որոնց առատությամբ մարդիկ գալիս էին գրողների միություն:

Մի անգամ, սակայն, նա անձնատուր եղավ երկու ձեռքը վեր բարձրացնելով: 1969-ի գարնանն էր: Ես գրողների տանն էի, Թումանյանի առանձնասենյակում, որի դուռը մշտապես բաց էր գնացող-եկողի առաջ. ներսուդուրս էին անում առանց հարցումի. ուստիեւ սենյակը մշտապես լիքն էր լինում որեւէ գործով, ավելի շատ ծխելու-զրուցելու եկած այցելուներով: Համեմատաբար վաղ ժամ էր, առանձնասենյակում միայն Պարույրն էր: Խոսում էինք դեսից-դենից, երբ ներս մտավ մի կարգին երիտասարդ: Ըստ երեւույթին դա նրա առաջին այցելությունը չէր, քանի որ Պարույրը, նրան դեռ չլսած, դարձավ ինձ՝ Հրաչյայի ինստիտուտից է, հրավիրում են հանդիպման, հրաժարվում եմ, դեկանն ասում է՝ մենք էս տղային էնման տարի կրթություն ենք տալիս, մի հանդիպումն ինչ է, որ մերժում ես:

Դե հիմա ասա՝ ոնց մերժեմ:

Ես տվեցի դրությանը համար պատասխան՝ ճիշտ են ասում, չպիտի մերժել, անհարմար է:- Դե որ ճիշտ են ասում՝ կգաս ինձ հետ:

Պայմանավորվեցինք: Մի թե երկու օր հետո հանդիպեցինք պոլիտեխնիկ ինստիտուտում: Պարույրը եկել էր իր նորահայտ մերձավորներից մեկի հետ, կարծեմ թե առեւտրի ցանցում աշխատող մի մարդու, որին «փավոր» էին ասում:

Հանդիպումը կայացավ ուսանողներով լեցուն մի վիթխարի դահլիճում, որի ծայրը բեմից հազիվ էր երեւում: Երբեք չէի կարծի, որ ինստիտուտի միայն մի բաժանմունքում այդքան մեծաքանակ ուսանողություն է սովորում: Երեկոյթը բացեց էլեկտրատեխնիկական ֆակուլտետի դեկան Վազգեն Գյուլխանդանյանը: Մի քառասուն րոպեի չափ խոսեցի ես: Հետո եղան արտասանություններ, ոչ թե արտիստական, այլ ուսանողական՝ այնպիսի անմիջական ներշնչմամբ, որ իրենց հասակին է հատուկ: Մի երիտասարդ կարդաց «Զանգակատան» ամենահուզիչ մասերից մեկը՝ «Ողջանաք մթագնում», եւ այնպիսի սրտակեղեք շեշտով, «Դե, եկ, Վարդապետ, Մի՛ խելագարվիր» ռեֆրենի ազդու շեշտումներով, որ լսարանն ավերվեց: Ես՝ նույնպես, ու կամացուկ ասացի կողքիս նստած Պարույրին՝ սա չի՞ նեղանում հիվանդացնել երիտասարդությանը: Մի պահեղ պարունական հայացք...»...

Ականատեսիկոս Զախվերդյանի խոհագրության այս հատվածում ակնարկված «կարգին երիտասարդին» հանդիպեցի, երբ թերթում էի 1984-թվականի «Գառուն»-ի առաջին համարը, որտեղ տպագրված են Պարույր Սեւակի նամակները Գագիկ Դավթյանին: Գտա այժմ արդեն ճանաչված բանաստեղծին, որը եւ ինձ նվիրեց 2007 թվականին տպագրված իր նոր գիրքը՝ «Անվերջ սկիզբը», որ, ըստ էության, նրա ստեղծագործությունների ընտրանին է: Այս գրքում տպագրված են նաեւ Պարույր Սեւակի նամակները, որոնք զգալիորեն տարբերվում են ամսագրային տարբերակից:

Զրուցեցինք Լեւոն Զախվերդյանի հիշատակած հանդիպման մասին, եւ Գագիկ Դավթյանն ասաց.

- Զախվերդյանի ասած «արտասանող տղան» նույնպես ես էի: Երբ արտասանություններից հետո հերթը հասավ հարցերին, հաշվի առնելով քաղաքում շրջող խոսակցությունները Հովհաննես Շիրազ-Պարույր Սեւակ անհաշտության մասին, իրենց գրավոր հարց ուղղեցի, թե ինչ կարծիք ունի Շիրազի պոեզիայի մասին: Մինչեւ օրս էլ բառացի հիշում եմ Սեւակի հրապարակային պատասխանը. «Հովհաննես Շիրազը մեր տաղանդավոր բանաստեղծն է: Դեռ 30-ական թվականներին, երբ մեր պոեզիան կուսնեստական երգերով, տրակտորների հռնդյունով էր լցված, Շիրազը գարուն բերեց մեր պոեզիային, ծաղիկ բերեց: Եվ ինչպես կարող է ոմն Պարույր Սեւակ կանգնի ու Շիրազի հասցեին թթու խոսք ասի: Այլ բան է, որ ես չեմ ընդունում նրա պոեզիան: Դա բոլորովին այլ խնդիր է: Երբեք չեմ գրել, չեմ գրի նրա նման, եւ դրա կարիքն էլ չկա, որ ես նրա նման գրեմ: Թող այգում եւ տանձ լինի, եւ խնձոր: Ով որը սիրում է, թող այն ուտի, թող այն ճաշակի»: Մեծ էր, շա՜տ մեծ...

Մինչեւ նամակներին անցնելը մեկ-երկու խոսքով ասենք, թե ինչպես է ծանոթացել Գագիկ Դավթյանը բանաստեղծի հետ: Լսենք Գագիկին:

- 1962 թվականն էր: Մեծ շուքով նշվում էր Սայաթ-Նովայի ծննդյան 250-ամյակը: Մեզ մոտ՝ Քաջարան եկան Բաբկեն Ներսիսյանը, Ժան Էլոյանը եւ Միեր Մկրտչյանը, ովքեր արտասանում էին ոչ միայն Սայաթ-Նովայի բանաստեղծությունները, այլ Պարույր Սեւակի ստեղծագործություններից, հատկապես՝ հատվածներ «Անլռելի զանգակատուն» պոեմից, որի նկատմամբ հետաքրքրությունը գնալով ավելի էր ահագնանում, հրատարակվելուց 3 տարի անց հսկայական հետաքրքրություն էր առաջացնում: Ես զարմանում էի, թե ինչպես կարելի է այդքան շատ բան ասել բանաստեղծությամբ: Ես հմայվեցի Պարույր Սեւակով: Եվ սկսեցի փնտրել նրա գրքերը: Մեր քաղաքի՝ Քաջարանի, Ողջիկի, ինչպես նաեւ շրջակա բնակավայրերի՝ Կաթնառատի, Փուխրուտի գրադարաններից ես իմ ընկերների հետ գնդացա Պարույր Սեւակի բոլոր գրքերը, որ մինչ այդ լույս էին տեսել: Բացառությամբ «Անմահները հրամայում են» առաջին գրքի: Երկար կարդում էի նրան ու ավելի հմայվում այդ բանաստեղծություններով...

Գագիկ Դավթյանը Պարույր Սեւակին առաջին անգամ հանդիպեց 1964 թվականի դեկտեմբերի 23-ին եւ 24-ին, երբ Սեւակը Սիլվա Կապուտիկյանի, Բաղիշ Հովսեփյանի եւ Արտաշես Քալանթարյանի հետ հանդիպումների էր եկել Կապանի շրջան:

- Քաղաքի մշակույթի պալատում դեկտեմբերի 23-ին կայացած երեկոն տեղի ղեկավար մարմինները կազմակերպել էին այնպես, ասես գրողները եկել էին ունկնդրելու դահլիճում նստածների արտադրական հաշվետվությունները,- պատմում է Գագիկ Դավթյանը: - «Մենք լեռնագործներս...», այսպիսի «խանդավառ» խոսքերով էին սկսվում եւ ընթանում «խնամքով» նախապատրաստված ելույթները: Դրանցից մեկի ժամանակ Սեւակը դուրս եկավ ափերից եւ ընդհատեց «հռետորին»:

- Դուք, լեռնագործներդ, որ մեկ հնգամյակում երկու հնգամյակի պլան եք կատարում, ո՞ւր եք շտապում, ո՞վ է ընկել ձեր հետեւից: Հասկացե՞լ եք, թե քանի հնգամյակ է պետք, որ վերջնականապես դատարկվի էս երկրի ընդերքը: Եվ երբ վերջնականապես դատարկվի, դրանից հետո ինչ պիտի անեք, ինչ պիտի ուտեք, ինչո՞վ պիտի հպարտանաք: Ձեր մեդալներով ու շքանշաններո՞վ:

Այս ռեպլիկից հետո, որ ավելի շատ դահլիճում գտնվող ղեկավար այրերին էր հասցեագրված, կրակին յուղ լցրեց Սիլվա Կապուտիկյանը եւ դրանով էլ ավարտվեց հայ գրողների հետ «հանդիպումը»:

Հաջորդ օրը Քաջարանում կայացած «հանդիպմանը» Կապուտիկյանը չմասնակցեց: Այն, ի տարբերություն նախորդի, բոլորովին չէր նախապատրաստված, ավելին, նշանակված էր կինոցուցադրման ժամին եւ տեւեց ընդամենը... 20 րոպե: Տեսնել էր պետք, թե Սեւակն ինչպես էր պաշտպան դեմ արել պալատի տնօրենին, ինչպես էր մոլեգնել:

- Եղբայր, ո՞վ եմ ես քեզ համար, արտի՞ստ եմ, ջազի՞ստ եմ, ինչ եմ, ես հո չե՞մ եկել իմ ֆիգուրը ժողովրդին ցույց տալու: Մարդիկ եկել են կինո դիտելու, ինչո՞ւ եք խանգարում նրանց: Ես եկել եմ գրասեր մարդու հետ հանդիպելու...

Եվ կայացավ գրասեր մարդկանց փոքրիկ մի հավաքույթ տնօրենի առանձնասենյակում, որ տեւեց շուրջ երեք ժամ: Անմոռանալի հանդիպում: Կեսգիշեր էր արդեն, բայց ոչ ոք չէր ուզում բաժանվել բանաստեղծից: Այդ օրը նա մակագրեց իմ գողացած «Անլռելի զանգակատուն» գրքի վրա, տան հասցեն թողեց, ասաց՝ կգաս Երեւան, ինձ կհանդիպես...

Գագիկ Դավթյանը չի համբերում Երեւան հասնել, Քաջարանից նամակներ է գրում բանաստեղծին եւ նրանից պատասխաններ ստանում: «Գառուն» ամսագրի 1984 թվականի առաջին համարում ինչպես ասացինք, վերջում տպագրվում են Պարույր Սեւակի նամակները ուղղված Գագիկ Դավթյանին: Բայց «Գառուն»-ը բանաստեղծի նամակները տպագրում է կրճատումներով: Ամբողջական տեքստը եւ Գագիկ Դավթյանի բացատրությունները ներկայացված են մեր նոր՝ «Պարույր Սեւակ. Չուտ սովետական սրանություն» գրքի երկրորդ մասում, որը մի քանի օրից կհանձնվի վաճառքի:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

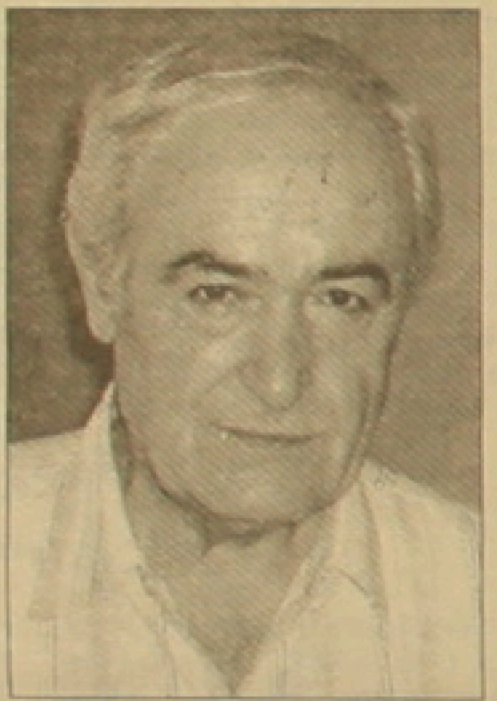

ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՎ ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐԻՑ

«Արտեմիդ» պարային համույթը վերադարձավ հատուկ մրցանակով

Արդեն 35 տարի Բուլղարիայի Բուրգաս քաղաքում տեղի է ունենում ամենամյա երգի ու պարի փառատոն՝ նվիրված ազգերի բարեկամությանը, համերաշխությանն ու միասնությանը: Էջմիածնի քաղաքապետարանի ֆինանսական աջակցությամբ այս տարի փառատոնին Հայաստանը ներկայացնում էր Վանուշ Խանամիրյանի անվան ժողովրդական պարերի «Արտեմիդ» անսամբլը, որը այս տարի տոնելու է ծննդյան 30-ամյակը: Գեղ. ղեկավար Գեւորգ Աթանեսյանի խոսքերով, դեռ բացման արարողության ժամանակ հայ պարողները գրավել էին թե՛ օտարերկրյա մասնագետների, թե՛ մասնակիցների համակրանքն ու ուշադրությունը: «Յուրաքանչյուր բեմադրությունից հետո մեզ մոտենում էին ու ասում, որ իրենց շատ է դուր եկել մեր երաժշտությունը, պարողների պրոֆեսիոնալիզմն ու համարների հետաքրքրական բեմադրությունն ու հանգուցալուծումը»:

Փառատոնի ժամանակ անսամբլը պայմանագիր է կնքել Սլովակիայի ներկայացուցիչների հետ՝ հաջորդ տարի Սլովակիայում տեղի ունեցող միջազգային ակադեմիական մրցույթ-փառատոնին մասնակցելու համար:

Թեեւ բուլղարական փառատոնը մրցութային չէր, այնուամենայնիվ, հայերը Հայաստան վերադարձան պատվոգրով եւ հատուկ մրցանակով՝ հմայիչ պարերի ու հոգեբով երաժշտության համար:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Արթո Թունչբոյաջյանը գրքում կիսում է ընթերցողի հետ իր փորձն ու իր աշխարհը

Բոլորովին վերջերս լույս տեսավ Արթո Թունչբոյաջյանի հեղինակած գրքույկը, որը կոչվում է «200 խոսք, 200 միլիոն իմաստ (Դրսից ներսը նայիր)»: Այս գրքույկը մի յուրօրինակ ճամփորդություն է դեպի մարդու, բնության ու կյանքի ներդաշնակ աշխարհը: Այն, հեղինակի խոսքերով ասած, իր կյանքի փորձն է մարդկության մասին:

Գրքույկում տեղ են գտել Արթո Թունչբոյաջյանի երկու հարյուր մտքերը մարդկության, երջանկության, ազգության ու կրոնի, սիրո ու հարգանքի գաղափարների վերաբերյալ, որոնք այսօր ամենատարբեր ձեւերով աղոտ է մարդկությունը: Արթո Թունչբոյաջյանը իր գրքույկում ընթերցողին է ներկայացնում իր մտորումներն ու մոտեցումը կյանքում մեզ հանդիպող երեւույթների վերաբերյալ՝ փորձելով բացել դրանք, տեսանելի դարձնել հնարավոր բացասական ու դրական կողմերը եւ թույլ տալով ընթերցողին մտածել այնպիսի գաղափարների շուրջ, որոնք սովորաբար անտեսվում է մարդն առօրեական խնդիրների հորձանուտում:

«200 խոսք, 200 միլիոն իմաստ (Դրսից ներսը նայիր)» գրքույկում ընդգրկված երկու հարյուր մտքերից յուրաքանչյուրը կարող է ընդունվել եւ ընկալվել ամենատարբեր ձեւերով, ինչը պատճառ է դարձել գրքույկի վերնագրի համար: Այդ պատճառով նախաբանում հեղինակը ցանկություն է հայտնում լսել եւ ծանոթանալ ընթերցողների կարծիքներին այս մտքերի կապակցությամբ՝ առաջարկելով ուղարկել իրենց տեսակետները:

Գրքի պատրաստ են գրքույկի ռուսերեն եւ անգլերեն տարբերակները, որոնք եւս շուտով կհրատարակվեն: Գրքույկի կազմին զետեղված է Արթո Թունչբոյաջյանի լուսանկարը, լուսանկարիչն է հանրահայտ Հրայր Խաչերյանը՝ Բազե Հրայրը:

Գրքույկը շուտով կհայտնվի նաեւ վաճառքում, ինչը եզակի հնարավորություն է Արթո Թունչբոյաջյանի երկրպագուների եւ նաեւ բոլոր նրանց համար, ովքեր ցանկանում են ընթերցել եւ մտորել սիրո, հարգանքի, վստահության, բնության, կյանքի մասին:

Մտքերի այս փոքրիկ ժողովածուն յուրօրինակ ձոն է բնությանը, բնական զգացումներին, մարդու մտքին ու հոգուն, վստահությանն ու ազնվությանը: Արթո Թունչբոյաջյանը այս գրքույկով եւս մեկ անգամ քարոզում է իր մեծ արժեքները՝ սերը, հարգանքն ու ճշմարտությունը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կապվել D.SVOTA MUSIC պրոդյուսերական ընկերություն, Մերի Եգանյանին, հեռ.՝ (094)823.961, էլ. փոստ՝ dsvotamusic@yahoo.com:

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ՀՀ հավաքականները նախապատրաստվում են առաջիկա հանդիպումներին

Առջեւում Չեխիայի եւ Ուկրաինայի հետ ընտրական մրցախաղերն են

Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հավաքականները Երեւանում սկսել են նախապատրաստությունն առաջիկա պատասխանատու հանդիպումներին: Հատկապես լուրջ քննություն է սպասվում Հայաստանի երիտասարդական հավաքականին, որը Եվրո-2009-ի ընտրական մրցաշարի շրջանակներում սեպտեմբերի 8-ին եւ 12-ին Երեւանում հյուրընկալելու է Չեխիայի եւ Ուկրաինայի իր հասակակիցներին: Այդ հանդիպումներին երիտասարդական հավաքականը նախապատրաստվում է նոր գլխավոր մարզչի՝ Վարուժան Սուքիասյանի գլխավորությամբ:

Երիտասարդական հավաքականն ուսումնամարզական հավաքը սկսել է սեպտեմբերի 3-ից՝ երեկոյան առաջին մարզումն անցկացնելով «Փյունիկի» մարզադաշտում: Երեկ մեր ֆուտբոլիստները եւս երկու պարապմունք անցկացրին: Այսօր 17.30-ին «Բանանցի» մարզադաշտում նախատեսված է երկկողմանի խաղ հավաքականի ֆուտբոլիստների միջեւ, ինչը հնարավորություն կընձեռի մեր ընտրանու մարզիչներին ավելի լավ պատկերացում կազմել իրենց սաների ներկայիս մարզավիճակի ու խաղային որակների մասին: Վերջին պարապմունքը երիտասարդական հավաքականը կանցկացնի Չեխիայի հետ հանդիպման նախօրեին՝ «Հանրապետական» մարզադաշտում: Տեղեկացնենք, որ չեխերի եւ ուկրաինացիների հետ ընտրական մրցախաղերը կսկսվեն ժամը 17-ին:

Հայաստանի երիտասարդական հավաքականն ընդգրկված է ընտրական 2-րդ խմբում: Առաջին խաղում մեր ֆուտբոլիստները սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով հաղթել են Լիխտենշտեյնի հավաքականին, իսկ հաջորդ հանդիպմանը հյուրընկալվելիս զիջել են ուկրաինացիներին (0-4): 2 խաղից հետո մեր ֆուտբոլիստները վաստակել են 3 միավոր: Նույնքան միավոր ունեն նաեւ ուկրաինացիները, որոնք գլխավորում են աղյուսակը: 2-րդ տեղում թուրքերն են, որոնք հաղթել են ուկրաինացիներին (2-1):

Ընտրական մրցախաղերին նախապատրաստվելու համար Վարուժան Սուքիասյանն ուսումնամարզական հավաքի է հրավիրել հետեւյալ 23 ֆուտբոլիստներին:

Դարպասապահներ- Գեւորգ Պրազյան («Արարատ»), Գրիգոր Մելիքսեթյան («Փյունիկ»):

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Պաշտպաններ- Արթուր Ստեփանյան («Անտառ»), Արտակ Անդրիկյան («Փյունիկ»), Հրայր Մկոյան («Արարատ»), Վահե Մեհրաբյան («Արարատ»), Կարեն Խաչատրյան («Փյունիկ»), Միխեիլ Սիմոնյան (առանց ակումբի), Արտակ Անտոնյան («Փյունիկ»):

Կիսապաշտպաններ- Կառլեն Մկրտչյան («Փյունիկ»), Արտակ Խաչատրյան («Փյունիկ»), Նորայր Սահակյան («Փյունիկ»), Հենրիխ Մխիթարյան («Փյունիկ»), Արթուր Եդիգարյան («Փյունիկ»), Էդուարդ Կակոսյան («Բանանց»), Արամ Բարեղամյան («Բանանց»), Արսեն Բալաբեկյան («Բանանց»), Գուրգեն Մելիքսեթյան («Գանձասար»), Սարգիս Կարապետյան («Բանանց»):

Հարձակվողներ- Սեմյոն Մուրադյան («Բանանց»), Վարդան Պետրոսյան («Փյունիկ»), Գեւորգ Ղազարյան («Բանանց»), Գեւորգ Նռանյան («Արարատ»):

Սեպտեմբերի 8-ին եւ 12-ին մրցասպարեզ դուրս կգան նաեւ Հայաստանի ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստները: Ինչպես հայտնի է, այդ օրերին նախատեսված են Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարի հերթական հանդիպումները: Խաղացանկով Հայաստանի ընտրանին պետք է մրցեր Ադրբեջանի հավաքականի հետ, սակայն ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ն չեղյալ է համարել այդ խաղերը: Ուստի այդ օրերին մեր հավաքականը Կիպրոսում եւ Մալթայում ընկերական հանդիպումներ կանցկացնի տեղի հավաքականների հետ: Ինչ խոսք, այդ մրցախաղերը մեր ֆուտբոլիստների համար ուժերի հիանալի ստուգատես կդառնան հոկտեմբերի 13-ին Երեւանում Սերբիայի հավաքականի հետ կայանալիք ընտրական մրցախաղից առաջ: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Իան Պորտերֆիլդը հավաքի է հրավիրել 20 ֆուտբոլիստի:

Դարպասապահներ- Մայիս Ազիզյան («Ուլիս»), Ֆելիքս Հակոբյան («Միկա»):

Պաշտպաններ- Ռոբերտ Արզումանյան («Փյունիկ»), Կարեն Դոխոյան («Փյունիկ»), Սարգիս Հովսեփյան («Փյունիկ»), Եղիշե Մելիքյան («Փյունիկ»), Ալեքսանդր Թադեւոսյան («Փյունիկ»), Արարատ Առաքելյան («Բանանց»), Վահագն Մինասյան («Արարատ»), Հովհաննես Գրիգորյան («Բանանց»):

Կիսապաշտպաններ- Ռոմիկ Խաչատրյան («Ունիվերսիտատյա», Կլուժ), Սամվել Մելքոնյան («Բանանց»), Արտավազդ Քարամյան («Պոլի Տիմիշոարա»), Լեւոն Փաչաջյան («Փյունիկ»), Արթուր Ոսկանյան («Արարատ»), Աղվան Մկրտչյան («Փյունիկ»), Արթուր Մինասյան («Արարատ»):

Հարձակվողներ- Արման Քարամյան («Պոլի Տիմիշոարա»), Արա Հակոբյան («Ջիմբրու»), Արսեն Ավետիսյան («Փյունիկ»):

Հայաստանի ազգային հավաքականն իր մարզումները կսկսի այսօրվանից՝ առաջին պարապմունքն անցկացնելով ժամը 18-ին «Փյունիկի» մարզադաշտում:

Ութամյա մարաթոնիստուհին

Չինացի ութամյա աղջնակ Չժան Հուեյմինն ավարտեց իր երկամսյա մարաթոնյան վազքը, որը նվիրված էր Պեկինում 2008-ին կայանալիք ամառային օլիմպիական խաղերին: Այդ ժամանակահատվածում նա հաղթահարել է Սանյա քաղաքից մինչեւ Պեկին ընկած 3558 կմ տարածությունը:

Հետաքրքրական է, որ այդ մարաթոնյան վազքի նախաձեռնողն աղջնակի հայրն էր՝ 54-ամյա Չժան Ցզյանմինը: Նա ժխտել է լրատվամիջոցների այն ենթադրությունը, թե մարաթոնյան վազքը կազմակերպել էր գումար վաստակելու նպատակով, նշելով, որ աղջիկը պարզապես շատ է սիրում վազել եւ ոչ մի ծանրաբեռնվածություն չի զգում: Հայրը հույս ունի, որ դուստրը կմասնակցի Պեկինի օլիմպիական խաղերի մարաթոնյան վազքի մրցումներին: Նշենք, որ ութամյա աղջնակն արդեն մասնակցել է մեծահասակների հետ մրցումներին: Մասնավորապես հունվարին նա 2-րդ տեղն էր գրավել Հայնանում անցկացված մրցումներում, թեեւ ընդամենը 7 տարեկան էր: Հաջորդ տարվա սկզբին աղջիկը մտադիր է վազքով հաղթահարել Լխասայից մինչեւ Շանհայ ընկած տարածությունը, որն ավելի երկար է:

Ի նշան երախտագիտության

Ռիո դե Ժանեյրոյում, «Սան Ժանուարիո» մարզադաշտում կանգնեցվել է բրազիլացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Ռոմարիոյի արձանը: Այս մարզադաշտում է սեփական հարկի տակ նախատեսված հանդիպումն անցկացնում «Վասկո դա Գամա»-ն, որում էլ ժամանակին Ռոմարիոն սկսել է ֆուտբոլիստի իր կարիերան: Լեգենդար ֆուտբոլիստը հենց այս թիմի կազմում էլ ամիսներ առաջ վերջապես խփեց 1000-րդ գոլը եւ իրականացրեց վաղուց փափագած երազանքը:

Արձանի բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ հուզված Ռոմարիոն հայտարարել է, որ անչափ երջանիկ է, որ իրեն հավերժացրին ու արձան տեղադրեցին իր հարազատ ակումբի մարզադաշտում:

Շոու ծրագրի համար Մուտուն 2 մլն դոլար կստանա

Ռումինիայի հավաքականի եւ իտալական «Ֆիորենտինայի» հարձակվող Ադրիան Մուտուն կդառնա շոու ծրագրի մասնակից: Ռումինական հեռուստաընկերություններից մեկը շոու ծրագիրը եթեր կհեռարձակի շաբաթական 5 անգամ, կես ժամով: 3 ամիս շարունակ հեռուստադիտողները կարող են հետեւել Մուտուին ընտանիքի, ընկերների եւ բարեկամների շրջապատում, տարբեր խնջույքներում ու երեկույթներում, հանդիպումներից առաջ: Երեքամսյա նկարահանումների համար Մուտուն 2 մլն դոլար կստանա: Շոու ծրագիրը կսկսվի սեպտեմբերին: Այն դիտելու հայտեր են ներկայացրել արդեն Իտալիան, ԱՄՆ-ն, ինչպես նաեւ Լատինական Ամերիկայի երկրները: Նշենք, որ Մուտուի կինը՝ Կոնսուելոն, ծնունդով Լատինական Ամերիկայից է:

ՇԱԽՄԱՏ

Փաշիկյանն ու Արզումանյանն առաջատարների խմբում են

Սամբուկում այս օրերին ընթանում է շախմատային խոշոր փառատոն, որին մասնակցում են 447 շախմատիստներ: Մասնակիցները շվեյցարական մրցակարգով կանցկացնեն 9 տուր: Արդեն կայացել է 5 տուր, որի արդյունքներով Արման Փաշիկյանը, Գեւորգի Արզումանյանն ու Վրաստանը ներկայացնող Դավիթ Հարությունյանը գտնվում են առաջատարների շարքում: Առաջին երկուսը հաղորդ տոկոսանոց արդյունք են ցույց տվել եւ Լեւան Պանցուլայայի, Էլդար Հասանովի հետ գլխավորում են մրցաշարային աղյուսակը:

5-րդ տուրում Արման Փաշիկյանը սեւերով հաղթեց Նանա Ձագնիձեին, իսկ Գեւորգի Արզումանյանը պարտության մատնեց Կիրիլ Բաղեփին: 6-րդ տուրում մեր երկու շախմատիստները կմրցեն միմյանց հետ: Մինչեւ 5-րդ տուրն առանց միավորի կորուստի էր ընթանում նաեւ Դավիթ Հարությունյանը: Նա 5-րդ տուրում առաջին կես միավորը «կորցրեց» ոչ-ոքի ավարտելով պարտիան վրաց շախմատիստ Դավիթ Ձոջուայի հետ:

Սամբուկում հանդես են գալիս Հայաստանը ներկայացնող եւս մի քանի շախմատիստներ: 4-ական միավոր են վաստակել Դավիթ Քալաշյանն ու Աղասի Ինանցը, Լեւոն Բաբուջյանի օգտին գրանցված է 3 միավոր:

Աբրահամը մոտ էր Գինեսի ռեկորդների գրքում գրանցվելուն

IBF-ի վարկածով միջին քաշում աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Արթուր Աբրահամը օրերս մասնակցեց Գինեսի ռեկորդների սահմանման միջոցառմանը, որ կազմակերպվել էր գերմանական հեռուստատեսությամբ: Արթուրն իրեն հիանալի դրսեւորեց եւ քիչ էր մնացել Գինեսի ռեկորդների գիրքն արժանի արդյունքի հասներ: Նա ցատկապարանով 1 րոպեում 237 ցատկ է կատարել: Աբրահամին ընդամենը 5 ցատկ չբավականացրեց Գինեսի ռեկորդների գրքում գրանցված ցուցանիշը գերազանցելու համար:

«Շատ հետաքրքրական էր նոր ռեկորդ սահմանել: Ինձ համար շատ պատվաբեր կլիներ տեսնել ազգանունս Գինեսի ռեկորդների գրքում եւ ես շատ մոտ էի դրան: Մարզումների ժամանակ շատ եմ ցատկում ցատկապարանով, հատկապես Գեւորգի հետ մենամարտին նախապատրաստվելիս էլ շատ եմ պարապել ցատկապարանով: Գիտակցում էի, որ ռեկորդը գերազանցելը դժվար կլինի, բայց շատ էի ցանկանում հասնել նվաճման», հայտարարել էր Արթուր Աբրահամը:

Ինչ վերաբերում է աշխարհի ռեկորդին, ապա այն, այնուամենայնիվ, գերազանցվեց: Աբրահամից հետո հանդես եկած 23-ամյա Օլգա Բերբերիխը 1 րոպեում ցատկեց 251 անգամ եւ նոր ռեկորդ սահմանեց:

«Ոսկե ոտքի» 5-րդ դափնեկիրը դել Պիեռոն է

Թուրինի «Յուվենթուսի» 33-ամյա ավագ Ալեսանդրո դել Պիեռոն դարձավ «Ոսկե ոտք» մրցանակի 5-րդ դափնեկիրը: Սեպտեմբերի 3-ին Մոնակոյում կայացած հանդիսավոր արարողության ժամանակ դել Պիեռոն ոտնաքաթի հետքը թողեց Մոնտե Կառլոյում հիմնված ֆուտբոլային «աստղերի» ծառուղում:

«Ոսկե ոտք» մրցանակը հիմնել է World Chempions Club ընկերությունը, որը մարզական մի խումբ խոշոր հրատարակությունների հետ համատեղ ֆուտբոլաստղերի քվեարկության արդյունքում որոշում է դափնեկիրին: Այդ մրցանակին արժանանում են 28-ից բարձր տարիք ունեցող ֆուտբոլիստները, որոնք ֆուտբոլային իրենց կարիերայի ընթացքում մեծ ավանդ են ներդրել համաշխարհային ֆուտբոլի զարգացման գործում: 2003 թ. «Ոսկե ոտքի» առաջին դափնեկիր դարձավ իտալացի Ռոբերտո Բաջիոն, հաջորդ մրցաշրջանում նման պատվի արժանացավ չեխ Պավել Նեդվեդը: 2005 թ. Մոնտե Կառլոյում իր ոտնաքաթի հետքը թողեց ուկրաինացի Անդրեյ Շեւչենկոն, իսկ անցյալ տարի մրցանակը հանձնվեց բրազիլացի Ռոնալդոյին:

Այս տարի ժյուրին մրցանակի 10 հավակնորդների թվում բացի Ալեսանդրո դել Պիեռոյից ընդգրկել էր նաեւ Դեյվիդ Բեքհեմին (Անգլիա, «Լոս Անջելես Գելեքսի»), Կաֆուին (Բրազիլիա, «Միլան»), Ֆաբիո Կաննավարոյին (Իտալիա, «Ռեալ»), Ռոբերտո Կառլոսին (Բրազիլիա, «Ռեալ»), Լուիշ Ֆիգուին (Պորտուգալիա, «Ինտեր»), Ռայան Գիգզին (Ուելս, «Մանչեսթր յունայթեդ»), Թյերի Անրիին (Ֆրանսիա, «Բարսելոնա»), Պաոլո Մալդինիին (Իտալիա, «Միլան») եւ Ռաուլին (Իսպանիա, «Ռեալ»): Ինտերնետային կայքում անցկացված հարցման արդյունքներով «Ոսկե ոտքի» դափնեկիր դարձավ Ալեսանդրո դել Պիեռոն: Նա մինչեւ 2008-ը պայմանագիր ունի «Յուվենթուսի» հետ եւ տարեկան 5 մլն եվրո է ստանում՝ հանդիսանալով Եվրոպայի ամենաբարձր վարձատրվող ֆուտբոլիստներից մեկը: Պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստի կարիերան դել Պիեռոն սկսել է «B» սերիայի «Պադովա» թիմում 1991-ին: 1993-ից հանդես է գալիս «Յուվենթուսում»: Նա Իտալիայի հնգակի չեմպիոն ու քառակի սուպերգավաթակիր է: Թիմի կազմում նվաճել է նաեւ Միջմայրցամաքային գավաթը, Չեմպիոնների գավաթը, Եվրոպայի Սուպերգավաթը եւ Իտալիայի գավաթը: Անցած տարի դել Պիեռոն Իտալիայի հավաքականի կազմում դարձավ աշխարհի չեմպիոն, իսկ 2000 թ. արծաթե մեդալ էր նվաճել Եվրոպայի առաջնությունում:

Նշենք, որ ժյուրին յուրաքանչյուր տարի ընտրում է նաեւ համաշխարհային ֆուտբոլի անվանի վետերաններին, որոնք եւս իրենց ոտնաքաթի հետքն են թողնում «աստղերի» ծառուղում: Այս անգամ նման պատվի արժանացան իտալացի Պաոլո Ռոսսին, գերմանացի Գերդ Մյուլլերը, արգենտինացի Մարիո Քեմպեսը, բուլղարացի Խրիստո Ստոիչկովն ու բրազիլացի Ռոմարիոն: Վերջինս թեեւ դեռ հրաժեշտ չի տվել ֆուտբոլին, սակայն բացառության կարգով ընդգրկվել է վետերանների ցանկում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

«Եթե պատերազմ եք հայտարարում Դիարբեքիրի դեմ, ապա մենք պատերազմից չենք փախչի»

1-ին էջից

Ի պատասխան Էրդողանն ասել է, որ իր կուսակցությունը բոլոր քաղաքապետարաններին մոտեցել է հավասարապես եւ հավասարության սկզբունքով է ֆինանսավորել նրանց, ապա շարունակել է. «Ով հակառակն է պնդում, թող ապացուցի: Մենք երբեւէ բնակչության հետ խնդիրներ չենք ունեցել, ոչ էլ կունենանք: Միայն թե տեղական իշխանության ներկայացուցիչները խոսք ասելու փոխարեն գործ կատարեն: Հատվածային, դասակարգային եւ էթնիկ շահեր հետապնդող քաղաքականությունն արդեն անցել է պատմության գիրկը»:

Դիարբեքիրի քաղաքապետ Բայդեմիրին հակազդեցությամբ արձագանքել է նաեւ ընդդիմությունը: Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության փոխնախագահ Մուստաֆա Օզյուրեքը նշել է. «Հիրավի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կառավարությունը քաղաքապետարանների միջեւ խտրականություն է դնում: Այդ առումով իրավացի է Դիարբեքիրի քաղաքապետը: Սակայն նա Դիարբեքիրը ներկայացնում է Թուրքիայի սահմաններից դուրս՝ ընդգծելու համար, որ գլուխ է բարձրացնում կառավարության դեմ եւ պաշտպանում քուրդ ժողովրդի իրավունքները: Դա քաղաքապետարանների խնդիրը չէ, սխալ է նաեւ Դիարբեքիրն իբրեւ ամրոց ներկայացնելը»:

Ի տարբերություն ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության փոխնախագահի, Ազգայնական շարժում կուսակցության խմբակցության նախագահի տեղակալ Մեհմեդ Շանդըրը մեղադրելով Դիարբեքիրի քաղաքապետին «հանցանք կատարելու եւ չափն անցնելու» մեջ, նշել է, որ նա մարտահրավեր է նետում Թուրքիային, հետեւաբար պետք է կրի իր պատիժը:

Շանդըրը մեղադրել է նաեւ վարչապետ Էրդողանին, թե հայտարարություններով նա է խրախուսում Բայդեմիրին եւ անջատողականներին, որովհետեւ նրան են պատկանում «քրդական հարցին ծանոթ եմ, դրան տալու եմ ժողովրդավարության շրջանակներում քաղաքական լուծում» խոսքերը: Վերջում Շանդըրն ավելացրել է. «Վարչապետ Էրդողանի խոսքերի գինը չպետք է Թուրքիան վճարի: Այս ամենի պատասխանատուն երկրի քաղաքական իշխանությունն է, անջատողական նկրտումներում այս իշխանությունից է ուժ առնում Դիարբեքիրի քաղաքապետը»:

Հ. Չ.

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժինը 2007թ.-ի սեպտեմբերին առաջարկում է հետեւյալ դասընթացները

__Հանրային կապեր (PR), սկզբունքներ եւ պրակտիկա__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 10-ից մինչեւ 2007թ. դեկտեմբերի 05-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__TOEFL IBT նախապատրաստական դասընթաց__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 27-ը
Դասընթացի վարձը՝ 75 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__Գործարար հաղորդակցության դասընթաց__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 08-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__Թարգմանության դասընթաց__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 08-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__Անգլերենի դասընթաց բժիշկների համար__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 12-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 26-ը
Դասընթացի վարձը՝ 75 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__Ընդհանուր անգլերենի դասընթացներ յոթ փուլով__
Յուրաքանչյուր փուլի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 12-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 06-ը
Դասընթացի վարձը՝ 90 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__Թռչունների ճանաչման դասընթաց__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 10-ից մինչեւ 2008թ. ապրիլի 28-ը
Դասընթացի վարձը՝ 29 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__GIS Geographical Information Systems__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. հոկտեմբերի 01-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 25-ը
Դասընթացի վարձը՝ 60 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

__UNIX համակարգերի կառավարում__
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 03-ը
Դասընթացի վարձը՝ 80 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Դիմորդները պետք է հանձնեն անգլերեն լեզվի քննություն **սեպտեմբերի 3-ին, ժամը 11:00-ին** ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճում (2-րդ հարկ): Քննության վարձն է 2500 դրամ:
Դասընթացների գրանցման պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՀԱՀ-ի Հատուկ դասընթացների բաժին՝ 19ա սենյակ, 40 Մ. Բաղրամյան պող., Երեւան, 0019
Աշխատանքային ժամերն են՝ 09:00-ից մինչեւ 17:30, երկ-ուրբ.: Հեռ. 51-27-06
E-mail: extension@aua.am; http://www.aua.am/extens.htm

Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքն անփոփոխ՝ 4.75 տոկոս

2007թ. սեպտեմբերի 4-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը թողեց անփոփոխ՝ այն սահմանելով 4.75%:

2007թ. օգոստոսին՝ հուլիսի նկատմամբ արձանագրվել է 1.5% գնանկում, որի պարագայում 12-ամսյա գնաճը կազմել է 1.6%՝ սահեկան նպատակային 4 %-ի փոխարեն:

ԿԲ խորհուրդը համակարծիք է, որ արտաքին հատվածից եկող գնաճային ճնշումների չափավոր աճը հետագայում շարունակվելու է (միջազգային շուկաներում նկատվում է հացահատիկի ֆյուչերսային գների աճ)՝ չնայած նավթի եւ այլ հումքային ապրանքների միջազգային գների նվազման արդյունքում օգոստոսին որոշակի գնանկումային միջավայրի ձեւավորմանը: Ներքին միջավայրի ազդեցությունը գնաճի վրա մեղմ է արտահայտվել՝ պայմանավորված ՀՆԱ-ի ճյուղային բարենպաստ զարգացումների պայմաններում ամբողջական պահանջարկին համահունչ ամբողջական առաջարկի ձեւավորմամբ, ինչպես նաեւ գյուղմթերքների գների զգալի սեզոնային անկմամբ: Այնուամենայնիվ, բյուջետային ծախսերի առավել ընդլայնողական ազդեցության եւ համախառն մասնավոր սպառման ու ներդրումների բարձր աճի սպասումներով պայմանավորված, խորհուրդը որոշակի ռիսկեր է տեսնում սարեկերջից գնաճային ճնշումների ուժգնացման ուղղությամբ:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Անիտուր հատուկ մասնագիտացված պատմամշակութային զբոսաշրջության գործակալությունը սույն թվականի սեպտեմբերի 19-ին եւ հոկտեմբերի 10-ին կազմակերպում է *10 օրյա բարձրակարգ շրջագայություններ դեպի պատմական Հայաստան:* Շրջագայության ընթացքում Դուք կլինեք Կարս-Անի-Իգդիր-Բայազետ-Վան (Աղթամար կղզի) - Բիթլիս-Մուշ-Խնուս-Էրզրում-Սարիղամիշ քաղաքներում:

Օգտվեք Ձեզ ընձեռված բացառիկ հնարավորությունից եւ մասնակիցը դարձեք մեր այս հիշարժան ուխտագնացության:
Մանրամասների համար զանգահարել 52-78-34, 091 203-206 կամ 094 203-206 հեռախոսահամարներով:

Մրցույթի հրավեր

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ **«Տավուշի մարզի Սարիգյուղ համայնքի ոռոգման ջրագծի կառուցում»** աշխատանքներ իրականացնելու համար: Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը, այցելելով ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պետրոս Ադամյան 14, դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ 56 60 73 լր. 126: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007 սեպտեմբերի 17, ժամը

UNDP

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ԳՀԱՇՁԲ - 07/39 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի կարիքների համար կոլեկտորադրենաժային ցանցերի մաքրման եւ նորոգման աշխատանքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմման եւ փորձաքննության աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1500.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Էրեբունու մասնաճյուղ Հ/Հ 247230066158 «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Գ.Մարկոսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11:00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-07/37 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության կարիքների համար հուշամեդալների պատրաստման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:**

Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ-ի 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Կարեն Դրամբյան:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12:00:

Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը սեպտեմբերի 4-ի նիստում, որը վարում էր ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, որոշեց հաստատել 2008-2009թթ. հուշադրամների թողարկման ծրագրով նախատեսված «Կենդանակերպի նշաններ» միջազգային ծրագրի շրջանակներում թողարկվող թվով 12 արծաթե հուշադրամների ուրվագծերը եւ տեխնիկական չափանիշները:

Խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարվեցին 2006-2007թթ. հուշադրամների թողարկման ծրագրում եւ հուշադրամների չափանիշներում, ինչպես նաեւ 2008-2009թթ. Հայաստանի Հանրապետության հուշադրամների թողարկման ծրագրում:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Ի գիտություն հասարակությանը
«Ջրագազ» ՍՊԸ-ն դիմել է ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ ք. Ալավերդի, Սանահին սարահարթ, Դեբեդ հյուսանց հասցեում 153.325 մՀց ռադիոհաճախականության շարժական ռադիոկապի կազմակերպման նպատակով ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվություն ստանալու համար:
Հասցե՝ Լոռու մարզ, ք. Ախթալա, Սոսնովայան 36/9, հեռ. (091)40-40-05

www.azg.am
www.azgdaily.com

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 4.09.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: